

Zlati jubilej Fantov izpod Grmade

Foto JIM

25. OBLETNICA SAMOSTOJNE SLOVENIJE

Slavnostni gost bo prvi predsednik Vlade samostojne Republike Slovenije in sedanji evropski poslanec

Lojze Peterle

Večer bo vodila časnika Erika Jazbar.

Kulturni program bodo oblikovali
DVS Bodeča neža in dijaki DIZ Gregorčič Trubar.
Sledi družabnost.

Sobota, 11. junij 2016, ob 19. uri
Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

Sodelujejo:

SREČANJA POD LIPAMI

Svetovni slovenski kongres

Krožek Anton Gregorčič

Minulo nedeljo so v Devinu praznovali 50 let delovanja pevci zbora Fantje izpod Grmade, prihodnjo nedeljo bodo v Gorici to storili pevci moškega zbora Mirko Filej. To sta dva zbora, ki presemeta samo glasbo, saj sta širšega družbenega pomena in prav je, da se tega zavedamo. Ko se s pevci veselimo njihovega praznika, istočasno s hvaležnostjo ohranjamo spomin na preminule pevce in z zaupanjem gledamo v prihodnost. Tokrat na kulturni strani poročamo o slavlju v Devinu, prihodnji teden bomo o slavlju v Gorici, zato, ker bi brez takih zborov, kot sta ta dva, ne bili taki, kot smo! Vsaka družba deluje kot človeku znosna družba takrat, ko ima v sebi ljudi, ki dajo tisti nekaj več, ki smo ga vsi potrebni. In ta dva zbora sta živ primer tega, saj pojeta na koncertih, a tudi pri mašah, na porokah, pri pogrebih, povsod tam, kjer naša skupna duša potrebuje pesem!

Pred volitvami v Trstu

Prihodnjo nedeljo, 5. junija, bodo v Trstu volitve za župana in novo občinsko upravo. Med kandidati je tudi veliko slovenskih ljudi, kar je prav, sami pa smo še vedno mnenja, da bi morali slovenski ljudje na volitvah nagraditi vedno in samo tiste ljudi, ki so se že izkazali z dosedanjim delom za širšo in seveda tudi ter predvsem za slovensko narodno skupnost, ki je tudi v tržaški občini večja, kot si mislimo. Gotovo je slovenskih ljudi in volilcev več, kot se jih prepoznava v delovanju obeh krovnih organizacij, za katere velja, da naj bi bili dva pola ene in iste slovenske duše. Trst si zasluži dobrega župana, Slovenci si v Trstu zaslužimo v občinskem svetu dobre politike. Z dvema objavljamo tokrat intervju.

www.parrucchelanza.com Najboljši portal v Italiji za kakovostne lasulje

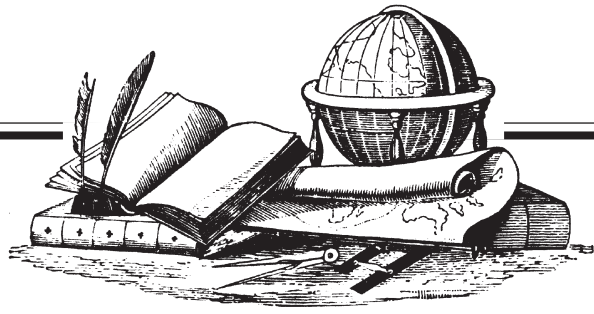
PARRUCCHE
Lanza

- KOZMETIKA ZA LASE
- PRIPOMOČKI ZA FRIZERJE IN KOZMETIČARKE

Gorica - Ul. Garibaldi, 13 - na vogalu na trgu pred občino - Tel. 0481 240078
Odprto vsak dan od ponedeljka do sobote od 9.00 do 12.30 in od 15.30 do 19.30

POSEBNA PONUDBA SUŠILCEV ZA LASE!

Če prinesete ta kupon, ugodnosti se ne seštevajo, do 30. junija 2016 boste imeli pri nabavi kakršnega koli profesionalnega sušilca za lase, ki stane najmanj 29.50 evrov, **POPUST 8 EVROV.**

Gorica / Kulturni center Lojze Bratuž

Obrazi dveh domovin

Predsednik Pahor z redom za zasluge odlikoval pet diplomatov Med odlikovanci tudi naš prijatelj Michl Ebner

Predsednik Borut Pahor je v četrtek, 26. maja, z redom za zasluge odlikoval peterico diplomatov. Odlikovanje so prejeli nemška veleposlanica in francoski veleposlanik, častni generalni konzul Slovenije v Monaku ter častni konzul Slovenije na avstrijskem Štajerskem, pa tudi nekdanji predsednik delegacije Evropskega parlamenta za odnose s Slovenijo. Pahor je v nagovoru dejal, da svečanost sodi v okvir skorajšnje proslave, 25. obletnice razglasitve slovenske države in počastitve dneva slovenske diplomacije. "Po svetu smo si ustvarili pri-

jatelje in na današnji slovesnosti slavimo tudi njihov doprinos za to, da je Slovenija skoraj 25 let po razglasitvi

Michl Ebner in Borut Pahor

soje državnosti ugledna in v mednarodni skupnosti sprejeta država", je med drugim povedal slovenski predsednik.

Nemška veleposlanica Anna Elisabeth Prinz je odlikovanje prejela za prispevek k okrepljenemu političnemu dialogu ter za zasluge za poglobitev odnosov med državama na vseh področjih dvostranskega sodelovanja. Predsednik Pahor je odlikovanje podelil tudi francoskemu veleposlaniku Pierre-Francoisu Mourieru, in sicer za zasluge pri poglobitvi prijateljskih odnosov med Slovenijo in Francijo. Častni red za zasluge je prejel tudi generalni konzul Slovenije v Monaku Marc Lecourt. Predsednik Pahor je odlikoval tudi častnega konzula Slovenije na avstrijskem Štajerskem Kurta Oktabetza, in sicer za prispevek k razvoju dobrih odnosov med Slovenijo in Avstrijo.

Michl Ebner prejel odlikovanje Republike Slovenije

Predsednik Borut Pahor je podelil red za zasluge nekdanjemu predsedniku delegacije Evropskega parlamenta za odnose s Slovenijo Michlu Ebnerju, in sicer za prispevek pri vzpostavljanju dobrih odnosov med institucijami Evropske unije in Slovenijo pred njenim vstopom v povezavo ter za predanost uspešnemu delovanju Slovenije znotraj EU. Gospod Ebner je v nagovoru dejal, da je počaščen zaradi visokega odlikovanja, in opisal, kako se je vse od svoje izvolitve v italijanski parlament leta 1979 in pozneje kot poslanec v Evropskem parlamentu boril za pravice slovenske manjšine v Italiji, pa tudi v Avstriji. Slovesnosti sta se udeležila tudi odv. Damijan Terpin in časnikar Ivo Jevnikar.

Prejeli smo

Sicer presenetljivo, a ne osupljivo

V današnjem Prim. dnevu (petek, 27. maja 2016) se je tržaški pronicljiv odvetnik Andrej Berdon, ki se publicistično rad odziva in večkrat tudi izziva, v rubriki zariše optimistično razpisal o pakistanskem priseljencu Sadiqu Khanu, ki je bil nedavno izvoljen za londonskega župana. O tej izvolitvi, ki po mnenju Berdona "kaže, da muslimanstvo ni nezdružljivo z Evropo", je tekla beseda tudi 8. maja 2016 v istem dnevniku, in sicer na 2. strani, kjer smo lahko prebrali, da je ta 45-letni sin pakistanskih priseljencev in laburist postal novi londonski župan. Na volitvah za prvega moža angleške prestolnice pa se je potegovalo 12 kandidatov, v drugi krog

se je z njim prebil le konservativec Zac Goldsmith, ki pa je dobil 305.000 glasov manj od omenjenega Sadiqa, ki je potemtakem zmagal na volitvah in postal londonski župan. Na negativni volilni kampanji so ga tekmeči dolžili simpatiziranja z islamskimi skrajneži, a očitno niso o tem pričeli večine, sam pa je po izvolitvi izjavil, da bo župan za vse Londončane. Ja, tudi zame je ta izvolitev nekoliko presenetljiva, a niti od daleč ne osupljiva, ni mi sploh vzela diha, potemtakem med branjem nisem padla vznak. Bi prej popolnoma ostmela od začudenja, prej čisto onemela od osuplosti, prej padla - dajmo izje-

moma prostodušno duška vulgarnosti!... na rit, pardon, na sedalo... z odprtimi usti na stečaj, če bi v Trstu za župana izvolili, recimo, Iztoka Furlaniča od Združene levice, ki mu nasprotniki verjetno tudi marsikaj očitajo in zamerijo, on pa najbrž svojim rednim in potencialnim volilcem enako kot sebi piha na dušo in priporoča, naj se rajši družno zazirajmo vsaj v lepšo, če že ne more biti lepa, skupno prihodnost, kot bi se nostalgično in napol zagrenjeno ozirali samo nazaj, ko nam ni bilo ravno z rož'cami poslano, prej ignorirani, zamolčani in omalovaževani od tržaške večine kot cenjeni ali enakopravno obravnavani.

Jolka Milič

V petek, 3. junija, ob 18. uri se v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici obeta bogat kulturni dogodek. V galerijskih prostorih v pritličju in v prvem nadstropju bodo odprli kar tri razstave, sledila bosta koncert samospetov in nastop folklorne skupine. Vezna nit omenjenih dogodkov bodo Slovenci v Argentini, točneje t. i. argentinski čudež, Slovenci, ki so se v to latinskoameriško državo preselili po drugi svetovni vojni, ker so bežali pred komunizmom in pripadajo politični emigraciji ter so še v tretji generaciji ohranili živo slovensko zavest.

Tone Oblak, zapustil sled sem svojih korenin je predstavitev življenja in dela znanega podjetnika in rezbarja, ki se je z brati kot mladenič preselil v Buenos Aires ter z delom postal eden najuspešnejših slovenskih gospodarstvenikov. V prostem času se še danes razdaja, kot rezbar je uresničil več oltarjev in umetniških del, za gledališke predstave tamkajšnje skupnosti pa pripravlja mogočne scenografije. O

razstavi, ki je bila postavljena že v nekaterih krajih v Sloveniji in na Koroškem, bo spregovorila Verena Koršič Zorn.

Umik čez Ljubelj, maj 1945, skozi objektiv Marjana Kocmurja je dragocena razstava fotografij, ki jih je poklicni fotograf v Ljubljani Marjan Kocmur posnel v maju 1945, ko se je s civilnim prebivalstvom in vojaki umikal prek Gorenjske in Ljubelja na Koroško oz. v Vetrinj. 17 tisoč jih je bilo, posnetih fotografij pa 100. Marjan Kocmur se je nato preselil v Argentino, kjer je odprl atelje. O izboru fotografij bo spregovoril njegov nečak Boštjan Kocmur, argentinski Slovenec, ki živi v Sloveniji.

Življenje in delo izseljenskega duhovnika Janeza Hladnika pa je razstava, ki je nastala v Rovtah, rojstnem kraju zaslužnega dušnega pastirja, ki se je že pred vojno preselil v Buenos Aires, delal najprej s primorskimi slovenskimi izseljenci, gradil cerkve, domove in urejal revijo *Duhovno življenje*, nato pa omogočil povojnim izseljencem pot v Argentino ter uresničil naselje

Slovenska vas, kjer so našli prvo zatočišče. Na panojih je predstavljena njegova življenjska zgodba od rojstnega kraja do Argentine. O razstavi bo spregovoril njen avtor Jože Leskovec. Naj velja informacija, da je Hladnikova sestra, Angela Hladnik Špacapan, živila do smrti v Gorici. Kulturni program se bo nadaljeval v veliki dvorani goriškega hrana. V gosteh bosta dva odlična solista, argentinska Slovenca, in sicer svetovno znani basbariton Marko Fink in bariton Luca Somoza Osterc, ki bosta ob klavirski spremljavi Tadeja Horvata pripravila polurni koncert slovenskih in argentinskih del.

Sledil bo še nastop otroške in mladinske folklorne skupine Mladika iz Buenos Airesa, ki je od 15. maja na turneji v Sloveniji, zadnji njihov nastop bo ravno v Gorici, publiki bodo mladi slovenski plesalci postregli s slovenskimi in argentinskimi plesi. Skupino, ki sestavlja več kot 30 mladih plesalcev, vodi Mirjam Mehle, nastopajo pa v otroški in mladinski zasedbi.

Gospodarski forum

Skrb za slovenskega predstavnika

Vprašanje združitve Trgovinskih zbornic iz Trsta in Gorice v Trgovinsko zbornico Julijske krajine je bilo v ospredju srečanja Gospodarskega foruma s poslancema Tamaro Blažina in Giorgiom Brandolinom ter s senatorjem Francescom Russom. Predstavniki manjšinskega gospodarskega omizja, v katerem sodelujejo Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij,

Slovensko deželno gospodarsko združenje, Kmečka zveza, Zadrudna banka Doberdob in Sovodnje, Zadrudna kraška banka in Finančna družba KB 1909, so izrazili skrb, da bi v nastajajoči Trgovinski zbornici izpadla prisotnost slovenskega predstavnika gospodarske stvarnosti. Dosedanji pravilniki namreč tega ne predvidevajo in upoštevajo številčnost posameznih stanovskih organizacij, kar seveda močno

pogojuje manjšinske stanovske stvarnosti. Parlamentarci Demokratske stranke so podprli prizadevanja Gospodarskega foruma in obljubili, da bodo stopili v stik s predstavniki Vlade, ki se ukvarjajo s tozadevno zakonodajo. Težko bi bilo namreč razumeti, da bi goriško-tržaška trgovinska zbornica delovala (doslej je bil slovenski predstavnik v Izvršnem svetu tržaške) brez predstavnika naše narodne skupnosti, ki bi, kot je doslej, veliko prispeval k vlogi tega organizma, predvsem kar zadeva povezovanje z bližnjo Slovenijo, in bi obenem predstavljala bogato stvarnost našega gospodarstva in kmetijstva.

Povejmo na glas

Ne misliti na največje probleme?

V tem že kar dolgo trajajočem obdobju je zelo priljubljen in neštetokrat izrečen poziv k t. i. pozitivnemu razmišljanju pa tudi k optimizmu. Ob tej ali oni težavi ti predlaga kdo od strani, naj vendar "mislíš pozitivno", pa se bo vse uredilo. Drugič je v rabi beseda s podobnim smislom, da bodi namreč optimist, ko ti gre slabo in trenutno ne vidiš izhoda, pa bo vse v redu. Da se razumemo, obe navedeni gesli, ki sta tudi strokovno psihološko podkrepjeni, sta izjemno koristni in posamezniku v stiski v veliko ali celo odločilno pomoč. Če nam npr. uspe, da v odnosu na težavo, ki nas bremeni, zmoremo vzpostaviti osvobodeno in vase prepričano stališče, pridobimo ogromno možnosti, da bomo težavi kos in od nje močnejši. To zagotovo ni malo, saj na ta način bistveno razbremenjujemo svoje življenje, smo srečnejši in sposobni bolje reševati stiske vsakdana. Imamo pač znanje, da se dvignemo nad obremenitve, ki nas pestijo. Žal pa to ne velja za probleme večjih oziroma kolektivnih razsežnosti in v tem je osrednja težava sodobnega časa in sveta v celoti. V tem primeru gre namreč za skupne probleme velikega obsega, ki seveda zadevajo, prizadevajo ali ogrožajo vsakega posameznika. Dovolj se je spomniti nezdravega okolja in posledično vse izrazitejših in vse bolj rušilnih podnebnih sprememb. Nedavno so bili objavljeni podatki, kolikšna je v Italiji okužba vode s pesticidi. Pesticide vsebuje skoraj dve tretjini voda, štiri leta nazaj le dobra polovica. V Ve-

netu in Lombardiji je okuženih več kot 70% površinskih voda, v Toskani še mnogo več. Kar se tiče podtalnice, je v Lombardiji oporečna polovica, v Furlaniji skoraj 70% in še nekaj več na Siciliji. V naši deželi se je količina smoga v zadnjih desetih letih podvojila in "pridelamo" 12 milijonov ton škodljivih izpušnih plinov letno. Da ni vse tako, kot bi bilo treba, priča zaključni sklep Svetovne konference v Parizu, po katerem naj bi pričeli izboljševalne ukrepe uresničevati šele čez štiri leta. Kar pa se tiče zmanjševanja toplogrednih plinov, je vse prepuščeno volji posameznih držav, za kolikšno stopnjo zmanjševanja se bodo odločile! Potem je tu avtomobilska industrija, kjer podobno kot Volkswagen sleparijo tudi druge ugledne znamke itd. itd. Več kot jasno je, da na ravni vseobsežnih problemov ne ukrepamo ustrezno, zadeve kot da so prevelike in tako smo postavljeni na razpotje: ali se nevarnostim, ki nam pretijo, upremo zares, ali pa vse skupaj pozabimo in pustimo, da se z nezadostnimi izboljšavami stanje slabša. Iz vsega tega sledi, da smo sposobni odpravljati težave le v osebni krogi, ne rešujemo pa težav širokih razsežnosti, ki prizadevajo celotno človeško skupnost, kjer pa kraljujejo spori in vojne. In zato največjih problemov ne rešujemo, kljub otipljivim nevarnostim se umikamo v njihovo pozabo. Še več, umikamo se v pričanje, da je najbolje ne misliti. Da je najbolje ne misliti? Kaj je res najbolje ne misliti? Janez Povše

GORICA Srečanje pod lipami v sodelovanju z Radiom Ognjišče

25 let naše skupne poti

Srečanje pod lipami v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v ponedeljek, 30. maja, je potekalo pod naslovom *Praznujemo 25 let naše skupne poti - Med Drago, Sv. Višarjami in Ljubljano*. Šlo je za okroglo mizo oz. javno radijsko oddajo, ki so jo soorganizirali Radio Ognjišče, Kulturni center in krožek Anton Gregorčič. O vlogi Slovencev izven meja nekdanje socialistične republike pri rojstvu samostojne države Slovenije, o dosedanjih prehojenih poti v luči takratnih pričakovanj in o tem, kakšne poti se matični domovini odpirajo v prihodnje, so v pogovoru s časniki karjem Tonetom Gorjupom na skoraj pol tretjo uro dolgem večeru veliko zanimivega povedali Martin Breclj, Bojan Brezigar, Franci Feltrin, Marjan Terpin, Sergij Pahor in dr. Branko Zorn, osebnosti, ki so imele v odločilnih tre-

Sergij Pahor

Branko Zorn

Franci Feltrin

nutkih za zgodovino našega naroda tudi zelo tesne stike s protagonisti nastanka Republike Slovenije.

Slovenska demokratična misel je v preteklih desetletjih rastla in se krepila izven meja matice: leta 1972 je 'poslanico narodu' naslovil narodni odbor za Slovenijo s sedežem v Buenos Airesu; njen duh je bil 40 let prej že prisoten v Ehrlichovi viziji samostojne Slovenije. Ta misel se je nadalje še krepila v Dragi. O slovenski državnosti pa je bilo mogoče razmišljati šele tedaj, ko je prišlo do premikov v Ljubljani. Tudi zato je imela okrogla miza podnaslov *Med Drago, Višarjami in Ljubljano*.

Sergij Pahor, predsednik Društva slovenskih izobražencev (DSI) in nekdanji predsednik Sveta slovenskih organizacij, je povedal, da se je ideja o študijskih dnevih Draga "porodila v nekaterih nenormalnih razmerah". Po drugi svetovni vojni smo živeli v politični in upravni anomaliji. Bilo je treba šele ustvarjati osnove neke nove narodne celovitosti, najprej na šolskem področju, kasneje na višji kulturni ravni. DSI, ki je nastalo ob koncu 50. let, je idejno temeljilo na slovenstvu, krščanstvu in demokraciji. Izraz javnega delovanja članov tega društva je leta 1966 postala Draga. Na njej so sodelovali ljudje iz matice, zamejstva in zdomstva. Namen Drage ni bil političen, je dejal Pahor: njen namen "je bil ustvariti neko kulturno sožitje, dialog med vsemi temi sredinami". Čeprav je bila med številnimi gosti Drage od vsega začetka "ideja o slovenski državnosti zelo razvita, vendar s tem nismo prihajali na dan, ker bi to takrat pomenilo rušenje sosednje države". Idejo o slovenski državnosti je ohranjal živo Franc Jeza, "a takrat niso bili vsi zadovoljni z njegovim delom". Draga se na začetku ni izrekla ne za ne proti, "to je bila tabu tema". Mnogi,

tudi Pahor, so Jezi pomagali, "toda zelo konspirativno, zelo ptihoma". Draga se je razvijala v tem duhu, v ovrednotenju slovenstva, krščanstva in demokracije. Na začetku so upali v dialog s Slovenijo, a Ljubljana je Drago zavračala, ker je dajala preveč besede emigrantom. Leta 1976 so prireditelji Drage začeli "z bolj agresivno metodo": povabili so nekatere predavatelje, ki so bili bolj kritični do totalitarnega režima. Vse to "v duhu obrambe slovenstva pred totalitarizmom". Še vedno v duhu iskanja dialoga so iskali stike tudi z levičarsko - ne-režimsko usmerjeno - kulturno sredino. "Za nas je bilo pomembnejše ustvarjati dialog za utemeljevanje demokracije in svobode".

Marjan Terpin, trgovec, politik in kulturni delavec, predsednik Slovenske skupnosti v času osamosvojitve, je pred osamosvojitvijo

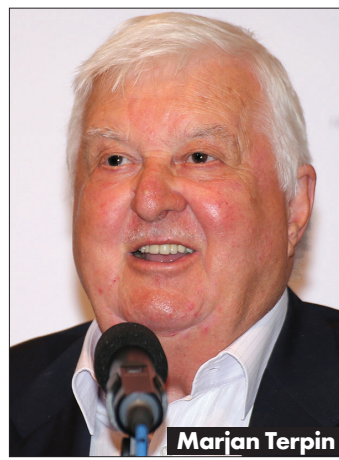
Višarjah. **Martin Breclj**, časnikar in politik, je podčrtal, da smo tudi Slovenci izven meja matične domovine po letu 1991 lažje razpoznavni, "imamo državo, na katero se lahko zanašamo, pa tudi država lahko računa na nas". Zato je "naravno, da smo se v procesih demokratizacije angažirali tudi mi". Izhod iz jugoslovanske države se je ujemal z razkrojem komunističnega sistema v Vzhodni Evropi in sovjetski Aziji. Glavne nosilke slovenske osamosvojitve so bile politične sile, ki so se konec 80. let pojavile na slovenskem prizorišču kot alternativa tedanjemu jugoslovanskemu režimu in se povežale v koalicio Demos. Ta je združil nove energije in bistveno pospešil procese demokratizacije, ki so posledično pripeljali tudi do razpada Jugoslavije. Slovenci v Italiji smo "naposled dokaj enotno

podprli osamosvojitve Slovenije", to velja še zlasti po plebiscitu decembra 1990 in po proglasitvi neodvisnosti junija 1991. Je pa tudi res, da so demokratizacijo in osamosvojitve Slovenije že veliko prej in posebno zavzeto podpirali tisti Slovenci v Italiji, ki jim je bilo slovenstvo primarna politična vrednota, in so se od nekdanj opredeljevali za demokracijo v zahodnem, liberalnem smislu, torej Slovenci, ki so se v glavnem prepoznali v stranski Slovenske skupnosti oz. v SSO-ju. Slovensko pomlad je posebno podprla SSK, mnogi izvoljeni predstavniki stranke so se angažirali z vso energijo. Celo mladinska sekcija je zbirala podpise "za boljši slovenski jutri" v podporo Odboru za varstvo človekovih pravic. V drugem taboru, v vrstah SKGZ, komunistov oz. postkomunistov in socialistov, "je slovenska pomlad nemalokrat zbužala pomisleke in kritike". Do osamosvojitve Slovenije je imela lep čas negativen odnos tudi glavnina italijanske politike; ta odnos je poosebljal tedanji zunanji minister De Michelis, ki je še maja 1991 trdil, da Evrope Slovenije ne bo priznala niti v naslednjih 50 letih. Večje razumevanje so pokazale severno-vzhodne italijanske deželne uprave. Led je prebil predsednik Cossiga, ki je 3. novembra 1991 nenapovedano prišel v Novo Gorico, kjer se je srečal s Kučanom. Italija je naposled priznala Slovenijo 16.1.1992 kot 33. država, potem ko so se za ta korak že odločili Nemčija, Avstrija, Vatikan in Evropska skupnost kot celota. Ko je do osamosvojitve prišlo, je Italija vodila večinoma konstruktivno politiko do Slovenije.

Franci Feltrin je na goriškem večeru zastopal Slovenijo. Pred 25 leti je bil podpredsednik poslanskega kluba Demos, sicer pa dolgoletni predsednik Slovenske konference Svetovnega slovenske-

ga kongresa. Demos, ki se je rodil decembra 1989, je združil sedem strank. "Ni bilo lahko, bili smo pahljača različnih nazorov, tudi različne narodnosti". Niso bili enotni, "vendar smo držali skupaj". Tudi opozicijo so pregovarjali, da so jo pridobili. Feltrin se je izrecno zahvalil Slovincem po svetu: "Če vas ne bi bilo, ne vem, kdaj bi Slovenijo priznali, pa če bi sploh Slovenija prišla na to pot". Slovenci izven meja so veliko pripisovali, odpirali vrata slovenskim politikom po vsem svetu. Hvala tistim, ki so dali idejo za Svetovni slovenski kongres: "Ta je nastal okoli ideje, da Slovenijo želite tudi Slovenci izven meja, da je Slovenija država, na katero boste kot sorojaki ponosni".

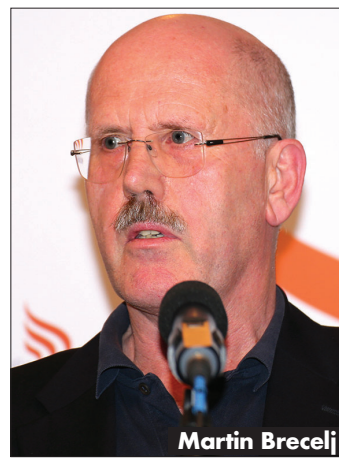
Bojan Brezigar, časnikar in politik, predsednik pripravljalnega odbora za Svetovni slovenski kongres in nato njegov prvi predsednik, izvedenec za manjšinska vprašanja, je nanizal nekaj zelo povednih anekdot. V začetku 70. let se je po tržaškem nabrežju potikal "neki mlajši gospod", ki je za brisalce avtomobilov s slovensko registracijo natikal lističe za samostojno Slovenijo... "To je bil Franc Jeza". Kdor je te lističe ohranil, je imel na meji velike težave... To se je dogajalo tudi Brezigarju, ki so ga na Fernetičih temeljito pregledovali: ne zato, ker bi iskali tihotapsko blago, "listali so knjige in univerzitetne učbenike, ker sem sodil v skupino Borisa Pahorja", zaradi česar je bil "sumljiv". Brezigar je tudi povedal, da je imel leta 1988 preblisk, ko je bil izvoljen v deželno skupščino: še preden so se dogodki v Sloveniji začeli premikati, je predsednik dežele FJK Adriano Biasutti zelo resno dejal, da bodo v Ljubljani v kratkem odprli veleposlaništvo. "Vedel sem, da imajo Italijani dobre tajne službe, celo vrsto informacij, ki jih mi nimamo. Obstajalo je že prepričanje,

Marjan Terpin

Bojan Brezigar

Martin Breclj

da se bo nekaj zgodilo". O Svetovnem slovenskem kongresu je Brezigar povedal, da ima korenine v Dragi: tam je bil ustanovljen pripravljalni odbor leta 1988. Pobudnik je bil Vinko Ošlak, ki je Brezigarja "kooptiral za koordinatorsko in potem preimenoval v predsednika brez moje vednosti". SSK je imel naključno ustanovni občni zbor dan po osamosvojitvi: "To je bil pomemben doprinos Slovencev, ki živijo izven Republike Slovenije, k novi, samostojni državi". Podprli so jo, "nekateri sicer s kislim obrazom"... Po osamosvojitvi je Brezigarja klical Peterle, ker je potreboval nekoga, ki bi novo državo zastopal v Trstu. Brezigar je tudi pospremil predsednike treh severo-vzhodnih italijanskih dežel, ki so hoteli iti s svojimi de-

legacijami v Ljubljano podpret Slovenijo. "To je bila prva velika zunanjepolitična delegacija, ki je prišla v Slovenijo po osamosvojitvi". Brezigar je tudi odigral odločilno vlogo kot posrednik, ki je omogočil srečanje med Cossigo in Kučanom.

V drugem delu večera so gostje poglobili temo v bolj sproščenem pogovoru. Govor je bil o 57. številki Nove revije, o procesu proti četverici, o majniški deklaraciji, o času nastanka Demosa, o liku ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu, o ministru Capudru septembra 1990 v Dragi itd. Pahor je med drugim poudaril, da še nekaj let pred osamosvojitvijo niso kaj dosti upali, da se bodo sanje uresničile. "Bili smo zelo skeptični celo do propada totalitarnega režima... Nismo vedeli, kako je bil trhel celoten sistem... in vendar se je potem uresničilo"! V Demosu ni bilo nobenega dvoma, da ne gremo v samostojnost, je dejal Feltrin, "pa če bi berlinski zid padel ali ne". Bili so odločeni. "Gremo, da ustvarimo našo državo. Ta nevdvom, ki smo ga sejali med ostalimi, je bil trden". Vsekakor "samostojna Slovenija je nastala s pomočjo vas, izven Slovenije, in tudi nas, v Sloveniji". Breclju je bila ideja o samostojni Sloveniji domača že zaradi očeta Ivana, "vanjo je verjel", in Franca Jeze. "Kljub temu da je bila ideja domača, smo čutili, da je neuresničljiva". Prvič je imel vtis, da se bo kaj zgodilo, ko se je zamislil ob dogodkih na Poljskem v začetku 80. let. Pogovarjal se je s prijatelji iz Slovenije, "včasih smo se srečevali napol tajno, kot nekakšni karbonarji. Čuti-

bojeno Slovenijo imeli tudi "posebne ljudi", ki so obiskali posameznike v vladajoči in opozicijski stranki: "Treba jih je bilo 'božati' in prepričevati, da so končno prišli do pozitivnega rezultata". Kako pa gledajo omenjeni gostje na Slovenijo danes in kaj si želijo zanj? Zorn kot nekdanji pariški Slovenec, ki se je preselil v matično domovino, vedno pa je navezan na naše zamejstvo, je prepričan, da bo država znala premagati težave, ki jih ima, in bo cvetela naprej. Feltrin kot sin tigrovca trdi, da brez optimizma ne more živeti; upa, da bo Slovenija prebolela težave, "čeprav morda ne bom jaz tega doživel, ampak otroci ali vnuki", kajti "komunizem ima v Sloveniji do pekla korenine". Terpin je ugotovil, da z zgodovino ni mogoče 'presekati' čez noč, "potrebno je potrpljenje... Zgodil se je čudež, nastala je država". Naša Slovenija ima vse možnosti, "da postane taka, kot si jo želimo". Brezigar je "z veliko žalostjo" povedal, da je "globoko razočaran". Država "ni bila sposobna oblikovati neke politične elite. V njej vladajo ljudje, ki pred dvema letoma niso bili v politiki, niso vedeli, kaj je politika". Tudi v parlamentarnih razpravah so glavne teme še vedno tiste izpred 70 let... "V svetu se to ne dogaja"! V Sloveniji "se še vedno preveč delimo glede na zgodovino in to pogojuje vsakdanje življenje". Sploh pa v Sloveniji vlada birokracija... "Če ne bo korenitih sprememb, ta država nima velikih razvojnih možnosti". Breclj je "absolutno prepričan", da sta demokratizacija in osamosvojitve odločno iz-

Okroglo mizo je vodil časnikar Tone Gorjup (na desni)

Cerkveni in družbeni antislovlar (22b)

U kot UMOR 2

Nadaljujemo, kjer smo zadnjič končali – pri popolni svobodi posameznika, ki je postala absolutna norma. To je sicer lahko tudi nekaj dobrega in pozitivnega, vendar pa predpostavlja vseeno še nekaj drugega – obstajati mora neki skupen moralni imenovalec, ki ga vsi priznavajo. Prav to pa je vse težje najti v naši družbi, saj je morala zahodne družbe vselej izhajala iz krščanske vere. Duhovniška in viteška morala je prodrla v vse pore družbe in v vse institucije, ljudje so sicer pogosto ravnali proti tej morali, vendar pa so to počeli prav zato, ker so jo priznavali kot veljavno. Po srednjeveški aristokraciji, je za skupno moralo skrbel trgovski sloj, potem pa meščanski liberalni sloj, a je še vedno šlo za krščansko moralo, le da je ta bila brez svoje teološke osnove, v temelju pa je bila še vedno krščanska, torej stvar skupnega izročila. Šele v 20. stoletju je prišlo do uničenja stare morale, za kar so poskrbeli nihilistični voditelji, ki so na takšen način tudi usmerjali novonastali delavski razred. Težava je v tem, da stare morale niso znali zamenjati z neko drugo, ki bi jo vsaj oni sami imeli za boljše. Dokler je še veljala stara morala, je še šlo, ven-

dar pa seveda ni moglo iti v nedogled. V Evropi je prišlo do razkristjanjenja na osnovi revolucionarno-marksistične ideologije in na osnovi hedonistično-radikalne ideologije, ki je prišla tudi v

dežele "socialističnega bloka", o tem danes ni nobenega dvoma več. Po letu 1968 je povsod prišlo do revolucije, ki ni bila ne družbena ne politična, temveč antropološka in etična, saj se je iz nje razvil amoralni človek, ki zavrača razumnost in moralnost, skupaj z avtoritetami, ki to zagovarjajo in skušajo ljudi tako tudi oblikovati,

zlasti prvo tovrstno institucijo, ki je družina. Družina je seveda "paternalistična". Poleg družine se začne z zavračanjem šole, ki jo obravnavajo kot "avtoritarno", razvije pa se permissivna vzgoja, katere odlične posledice sedaj uživamo, na koncu pa tudi zavračanje Cerkve, ki je ne le nazadnjaška, temveč tudi "seksofobna". Kasneje je prišlo do takšnega šolskega sistema, tudi na univerzitet-

ni ravni, ki bi promoviral takšno raven izobrazbe, ki bi onemogočala študentske vstaje in proteste oz. bi se jih dalo zlahka zatreti tako, da se populaciji ponudi "kruha in iger". Na univerzitetni ravni je tako, recimo, prišlo do "bolonjskega programa", a to je snov za kdaj drugič. V glavnem je od tistih treh moral, ki so usmer-

jale kasneje zahodni svet, ostalo le malo sledi. Govorimo seveda o krščanstvu, liberalizmu in socializmu. Izšel je splošno razširjeni amoralizem, ki je seveda veliko bolj zaskrbljujoč kot v naslovu omenjeni umori in drugi zločini, ki seveda zbudijo določeno medijsko pozornost, a so vseeno precej manj številni od naših "vsakdanjih zločinov", ki jim danes seveda rečemo pravice. Pravice, ki so stopile na mesto dolžnosti, koncept dolžnosti je šel rakom živžgat seveda z moralnim sistemom. Po letu 1968 je namreč prišlo do popolne "osvoboditve", do tega, da je tisto, kar si nekdo želi, njegova volja, tudi temeljna vrednota in svobojčina. Nastopil je novi imperativ – da je "prepovedano prepovedati". Posledice so vsem na očeh – splav, kriza družine, gender in homoseksualizem, droga, narcizem in menefregizem, zavračanje odgovornosti in depolitizacija. Pravico dandanes narekuje "fantazija na oblasti". Do tega so privedle posledice vseh tistih miselnosti, ki so nazadnje sprožile francosko revolucijo. Neverjetno daljnovidno pa je slednjo kritiziral celo Mazzini, kaj se bo zgodilo brez dolžnosti – pravice proizvajajo konflikte in privilegije, torej družbo brez moralne kohezivnosti in brez javne morale, torej brez skupnega moralnega imenovalca. Še enkrat nadaljujemo naslednjic.

Andrej Vončina

Založba Družina

Poročilo komisije za edinost med kristjani

Založba Družina je v zbirki Cerkveni dokumenti 9. maja predstavila poročilo Luteransko-rimskokatoliške komisije za edinost z naslovom Od konflikta do skupnosti. V letu 2017 bodo namreč evangeličanski in katoliški kristjani skupaj obeležili začetke reformacije pred 500 leti, zato je ta dokument po mnenju sogovornikov izjemnega pomena.

Škof Evangeličanske cerkve Geza Filo je vesel, da je ta dokument lahko zagledal luč sveta tudi v slovenskem jeziku, kajti leta 2013, ko je bil dokument predstavljen svetovni javnosti, si je zaželel, da bi ga prevedli tudi v slovenski jezik. Po njegovem prepričanju gre za zelo velik korak tudi pri nas.

Dokument želi prispevati k skupnemu luteranskemu-rimskokatoliškemu spominu na 500. obletnico reformacije, ki bo leta 2017, a na malce drugačen način, kot pri prejšnjih "reformacijskih jubilejih", pri katerih je šlo v prvi vrsti za krepitev reformacijske identitete in distanciranje od Katoliške cerkve. "Želimo spomin na začetek reformacije pred 500 leti zavestno obeležiti ekumensko. To je vodilo tudi Svetovne luteranske zveze, torej vseh luteranskih cerkva po vsem svetu", je poudaril Filo in dodal, da je temeljna misel pri tem, kar se je zgodilo v preteklosti, tega ne moremo spremeniti. Potem ko so v prvem poglavju s ključnimi besedama ekumena in globalizacija poimenovala-

ne posebnosti spomina na reformacijo v letu 2017, v drugem poglavju dokument po navedbah Filo govori o tem, kako se je z aktualne, zgodovinske, teološke in ekumenske perspektive spremenil in poglobil pogled na reformatorja Martina Luthra. Nadgradnja tega je v tretjem poglavju, naslednje poglavje govori o glavnih temah teologije Luthra v luči luteranskega rimskokatoliškega pogovora. Dokument sklene končno pet imperativov, ki naj bodo vodilo za skupno praznovanje reformacije prihodnje leto.

Dokument je pomemben in poziva katoličane in luterane, da teme obravnavajo v dialogu in izoblikujejo perspektive za obeležitev in osvojitve reformacije danes, kajti Luthrov program reformacije po mnenju sogovornikov predstavlja tudi za sodobne katoličane in luterane duhovni in teološki iz- ziv.

Tako je Bogdan Dolenc z ljubljanske teološke fakultete spomnil, da je Svetovna luteranska zveza k spominjanju 500-letnice začetka reformacije povabila tudi Katoliško cerkev, ki je povabilo z veseljem sprejela. "To povabilo je bilo izraz tiste ekumenske občutljivosti, ki se je izoblikovala ob mnogih stikih", je dejal. A je hkrati pripomnil, da je za katoličane spomin na reformacijo povezan tudi z globoko bolečino, ker je prinesla s seboj delitev Cerkve in mnoge druge negativne posledice.

Posvetni razgovor o Svetem razgovoru

Najdragocenejša slika v Sloveniji

Slika Sveti razgovor v koprski stolnici, ki jo je pred točno 500 leti v

Kopru ustvaril beneški renesančni mojster Vittore Carpaccio, je izstopajoča

umetnina celotnega vzhodnega Jadrana. To je zatrdil umetnostni zgodovinar Edvilio Gardina iz koprškega Pokrajinskega muzeja na večeru Kluba krščanskih izobražencev in koprške župnije. »Izjemno delo ima tudi izjemne dimenzije. Prav zaradi velikosti pa te slike niso obvladali 20. julija 1940 odpeljala v notranjost Italije,« je pojasnil, zakaj slika ni dobila nog tako kot druge najpomembnejše umetnine istrskih cerkva, ki se še danes niso vrnile

domov. Gardina pri tem poudari tudi, da bi slovenska diplomacija pri vračanju umetnin lahko naredila veliko več.

Carpaccio je velikansko sliko risal z izjemno natančnostjo, je povedal Gardina: »Risal je verjetno pod lupo. Vsak las je narisal posebej. « Zato ga lahko štejemo tudi za zadnjega slikarja srednjega veka. Slika, ki ima naslov Sacra conversazione ali Sveti razgovor, je zaradi svetovno priznanega avtorja številka ena v vsej državi. Po predstavitvi v stolnici pod umetnino se je začel z Gardino razgovor, saj so mu obiskovalci postavili celo vrsto vprašanj.

TM

Vipavski spomin na Vinka Kobala

Poklical jih je po imenu

Kar dva dni je potekalo spominsko druženje o velikem mladinskem duhovniku Vinku Kobalu, ki ga je organiziralo gibanje Pot. Najprej je bila v soboto maša v Stržišču pod Črno prstjo, v nedeljo, točno 15. let po njegovi smrti, pa še spominska akademija v vipavski škofiji gimnaziji.

Čeprav je bilo o monsignorju Kobalu (Vrhpolje 1928 - Godovič 2001) doslej že precej napisanega in še več povedanega, pa je akademija prinesla nekaj novih poudarkov, pa tudi spominov. V gibanju Pot, ki ga je ustanovil Kobal in ga kljub izvirnosti (slovenskosti) povezoval z italijanskim gibanjem Skupnost in osvoboditev (Comunione e liberazione, CL), so namreč zbrali skupaj kar precejšnji fotografski arhiv. Delček so ga pokazali in povabili, naj tisti, ki imajo doma še kaj fotografskega gradiva o Kobalu in Stržišču, pošljejo svoje zbirke, da se prej

ne porazgube.

Osrednji nastop je imel msgr. Jožko Pirc, ki je opisal pomen gibanj v Cerkvi na Slovenskem. Spregovorila je tudi sestra pokojnega duhovnika, Nardi Kragelj. Opisala je dva dogodka. Prvega, ko je na smrtni postelji v godoviškem župnišču k njemu prišel desetletni fantič iz sosednje župnije in ga je Kobal prepoznal in poklical po imenu. Fantu je to ostalo živo v spominu in je večkrat ponovil: "Poklical me je po imenu". Druga anekdota pa je starejša. Dva utrjena planinca sta ob sestopu s Črne prsti v župnišču v Stržišču, kjer so bile duhovne vaje, povprašala za gostilno. Nardi Kragelj je rekla, da

gostilne že dolgo ni več, da pa lahko po maši prisedeta k mladini in povečerjata z njimi. Planinca sta šla k maši, za njo pa ju je prišel pozdravit Vinko. Planinca se ga je spominjal, saj je bil duhovnik v njihovi župniji, a od takrat je minilo petnajst let, ko je bil on še deček. "Poždravljen, Boštjan", so bili Vin-

kove prve besede osuplemu planincu, ki si ni niti slučajno mislil, da bi ga utegnil prepoznati ali celo vedeti za ime. Tudi tu se je izkazala svetopisemska misel, ki jo je živel Kobal, je zaključila

pokojnikova sestra.

Poleg odličnega spomina je imel Vinko Kobal v računalniku naslove vseh udeležencev duhovnih vaj v Stržišču, ki jih je bilo več kot 15.000. Nekaj od teh je prišlo tudi v Vipavo. Veselje ob snidenju starih znancev je bilo veliko. In presenečenih vzklikov ob odraščajočih otro-

cih še več. Stržiško vzdusje tako živi, tako med duhovniki kot med laiki, tudi petnajst let po odhodu Vinka Kobala v večnost.

Tino Mamić

SPRAVA, EDINOST, SREČA (2)

Primož Krečič

OBČUTLJIVI ZA DRUGE IN ODPRTI ZA RAZLIČNOST

Ljudje smo veseli, ko nas imajo drugi radi in so pozorni na naše darove in kreposti. Njihova prisotnost nas spodbuja k odprtosti in izmenjavi darov. Nasprotje tega je greh, ki deli in ruši. Bolezen nastopi v telesu, ko se nekaj pokvari in je porušeno ravnovesje. Ko se ljudje skregajo, prekinejo medsebojne stike in začnejo živeti oddaljeno ali celo sovražno. Še bolj pogosto zavzamejo držo ravnodušnosti, ostanejo sami, brez stikov, kot da drugih ni.

V središču teh drž sta sebičnost in brezbrzičnost. Sebičnost postavlja v ospredje jaz ljudi, vse mora biti po njihovo in v njihovi službi: imetje, oblast, užitki. Sebičnost se razbohoti tudi v skupinah in narodih, ki se postavljajo nad druge in jih izkoriščajo. Ob sebičnosti raste brezbrzičnost, zaprtost pred ljudmi in njihovimi stiskami. Papež Frančišek pogosto govori o brezbrzičnosti med ljudmi in narodi. Kljub tolikim zunanjim povezavam se širi puščava brezbrzičnosti. Ta nas lahko hitro zajame, da ne vidimo ljudi v težavah, da se nas ne dotakne trpljenje beguncev, osamljenih, bolnikov. Mnogi se

umaknejo, obrnejo pogled stran in nečejo o tem razmišljati. Iz brezbrzičnosti se rodi trdosčnost, ko dopustimo, da drugi trpijo, samo da imamo mi svoj mir.

Toda življenje želi, da smo drug ob drugem in povezuje naše poti. Pomembno je, da druge spoštujemo in jih sprejemamo kot nam enake v dostojanstvu, da so dar za naše življenje. Toda dogaja se, da jih odvrnemo, ker so druge kulture, barve, vere. V nekaterih krogih sicer zelo poudarjajo sprejemanje drugačnosti, toda isti ljudje zavračajo otroke, ki se niso spočili v načrtovanem času, in se izogibajo bolnikov, ker bi morali skrbeti zanje.

Življenje je večje od nasprotij in drugačnosti, saj je drugačnost prostor za darovanje in ljubezen. Hudi duh deluje po delitvi in poudarjanju nasprotij, Sveti Duh pa odkriva povezave. Lahko bi govorili o velikonočni možnosti sobivanja in življenja, ki se rojeva po Kristusovi žrtvi na križu. Ljubezen, ki je šla skozi smrt, povezuje, odpušča in sprejema. Sklanja se v bolečine in stiske drugih ter jih zdravi. V Jezusovi prisotnosti se negativne okoliščine spremenijo v dar, iz nasprotnikov se rodijo prijatelji. Razvije se dialog, ki vodi k iskanju skupne resnice.

Medškofijsko romanje Gorica-Koper na Sveto Goro

Skupaj pri Materi usmiljenja

Pri svetih vratih

Zadnje nedeljo v maju so se verniki goriške nadškofije in koprške škofije že spet srečali v priljubljenem Marijinem svetišču na Sveti Gori nad Gorico. Srečanje se je v jubilejnim letu začelo na najlepši način, s krajšim uvodnim obredom ob vratih Božjega usmiljenja. Goriški nadškof msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli je tam med drugim povedal, da so se verniki z velikim veseljem srečali na gori, "da bi skupaj obhajali veliki dar cerkvene edinosti, sad našega krsta". Zato je tudi blagoslovil vodo in molil, da bi se po kropljenju z njo spominjali krsta in, okrepljeni z milostjo Božjega Duha, objuvali v sebi "duhovno mladost na poti življenja".

Prav posebno leto, ki ga doživljamo, je na poseben način zaznamovalo letošnje romanje. To je poudaril koprski škof msgr. Jurij Bizjak v krajšem uvodnem pozdravu, ko je med drugim povedal, da so se romarji dveh Goric zbrali, "da z usmiljenjem in odpuščenjem utrdimo in okrepiamo medsebojne krščanske in prijateljske vezi". V vsakem Gospodovem svetišču smo vedno vsi gostitelji in gostje, je še dejal, "zato molimo drug za drugega, da bodo vsi narodi spoznali Gospodovo ime in bomo v svetem letu vsi deležni Gospo-

dovega usmiljenja in odpuščanja". Msgr. Redaelli je v homiliji spregovoril o tem, zakaj Marijo imenujemo tudi "Mati usmiljenja". Nova zaveza jo namreč imenuje *Devica iz Nazareta, Jožefova nevesta, Gospodova Mati*. "Eliza-

nik *usmiljena* ni "slučajni priložnostni izraz, ki bi ga mi skovali in bi izhajal iz naše pobožnosti". Zgodovinarji pravijo, da so jo začeli imenovati *Mati usmiljenja* na začetku drugega tisočletja. Neki hudodelec, kasnejši menih v Clunyju, naj bi v snu videl lepo gospo, ki se mu je predstavila z besedami: "Jaz sem *Mati usmiljenja*". Cerkevni učitelji so jo imenovali *Mati usmiljenja* že na začetku krščanstva. Moli-

Pozdrav miru dveh škofov

beta jo označi za *blaženo*, ker je *Mati*, ki nosi Jezusa pod srcem; v Kani pomaga novoporočencem; z brati išče Jezusa; pod križem jo Sin imenuje *žena* in jo izroči ljubljenu apostolu; končno je *Mati Jezusa*, ko pričakuje Svetega Duha v prvi krščanski skupnosti. Tudi Pavel

tež iz 3. stoletja *Pod tvoje varstvo pribežimo* se je v resnici glasila *Pod tvoje usmiljenje se zatekamo*. Grška beseda *usmiljenje* pomeni "dobro drobovje - dobra notranjost - dobro srce - usmiljeno srce". Zanimivo, da je v Svetem pismu ta izraz ženskega spola, a ga pripisujemo

Prvo sv. obhajilo v Sv. Križu

V nedeljo, 22. maja, na dan, ko smo praznovali nedeljo Svete Trojice, je bilo v župniji Sv. Križa pri Trstu precej slovesno, saj smo imeli kar 13 prvoobhajancev. Tako so prvič šli k sv. obhajilu Isabel, Samuel, Matija, Marko, Anton Erik, Tea, Daniel, Manuel, Alexia, Anja, Gregor, Petra in Liam. Zahvaliti se moramo najprej g. Jožetu Bajzku, ki je vodil bogato evharistijo, katehistinji Leonardi Slejko, ki je pripravila prvoobhajance, ter p. Rafaelu, ki jih je ta čas spremljal. Ob tako lepem praznovanju srčno upamo, da bo vsem prvoobhajancem ostal ta dan v spominu, saj je to šele začetek dolge življenjske poti ob Bogu.

Bogu, je še povedal msgr. Redaelli. Oče v evangelijski priliki gre naproti izgubljenemu sinu "z materinskim čustvom, kajti usmiljenje ni razumsko, a brezpogojna ljubezen". Imenovati Marijo *Mati usmiljenja* je torej popolnoma upravičeno, saj jo tako imenujeta Cerkev in Sveto pismo. "Jezusova *Mati Marija*, prav zato, ker je *Mati Sina*, na katerem sije usmiljeno Očetovo obličje, je lahko prav zato le *Mati usmiljenja*". Klicati Marijo z nazivom *Mati usmiljenja* ni samo izraz zaupanja vanjo, ampak je oznanjevanje bistva evangelija. "Tea bistva včasih ne razumemo: Božje usmiljenje si včasih zamišljamo le kot preprost odpustek, lažno dobrotnost, pretirano širokogrudnost; nasprotno, usmiljenje je zelo zahtevno. Kdor doživi Božje usmiljenje, ne doživi amnestije, ampak mu je dana sposobnost, da korenito spremeni svoje življenje in nesebično ljubi". Tudi Marija je od vsega začetka

doživljala Božje usmiljenje. "Zato je *Mati usmiljenja* do nas in nam ne pomaga samo v naših potrebah, pač pa zlasti v stalnem spreobračanju v Božje usmiljenje". Letošnje slavje, ki so ga bogatile molitve in pesmi v slovenščini, italijanščini in furlanščini, bo ostalo v spominu tudi zato, ker sta med prinašalci darov za darovanje bila tudi laika: eden je prinesel dar koprške Karitas goriški, drugi pa dar goriške Karitas koprski. Tudi to v znamenju usmiljenja. / DD

Kratke

Knjiga o prafari v Prapotnem

Združenje don Eugenio Blanchini in zadruga Most vabita v **petek, 3. junija**, ob 18. uri v dvorano občinskega sveta v Prapotno na predstavitev knjige *Starodavna prafara v Prapotnem*. Govorila bosta profesor zemljepisa na Univerzi v Trstu Igor Jelen in predsednik Združenja duh. Evgen Blanchin. Prisotni bodo tudi avtorja Maurizio Puntin in Lauro Iacoletti ter fotograf Oddo Lesizza.

Praznik Svetogorske Kraljice

Bratje frančiškani s Svete Gore nad Gorico vabijo na slovesnost obletnice prikazanja Matere Božje in kronanja Milostne podobe. **V soboto, 4. junija**, bodo praznovali 477-letnico prikazanja Matere Božje Urški Ferligoj (1539-2016). Od 19. do 20. ure bo slovesno pritrkovanje pritrkovalcev iz župnije Kanal. Ob 20. uri bo slovesna sveta maša, ki jo bo daroval koprski škof msgr. dr. Jurij Bizjak. Pri maši in procesiji bo s petjem sodeloval Moški pevski zbor Janko Kersnik iz Lukovice. Po maši bo procesija z Milostno podobo in lučkami po samostanskem vrtu okrog bazilike. Bazilika bo ob tej priložnosti odprta vso noč, tako da bodo imeli verniki možnost celonočnega češčenja in molitve pred Najsvetejšim. **V nedeljo, 5. junija**, se bodo spomnili 299-letnice kronanja Milostne podobe, t. j. kronanca (1717-2016). Ob 16. uri bo slovesno mašo daroval p. Peter Lavrih, slovenski komisar za Sv. deželo, sodeloval bo MePZ iz župnije Šturje, Ajdovščina. Po maši bo p. Peter blagoslovil obnovljene prostore v Restavraciji pri Kraljici Svetogorski. Toplo vabljeni!

V Vatikanu odprli prenovljeni Etnografski muzej

Po dveh letih obnovitvenih del so v Vatikanu v torek ponovno odprli Etnografski muzej, ki hrani več kot 100.000 eksponatov z vsega sveta. Razstava vključuje predmete, ki so jih poklonili misijoni, škofije ali posamezniki. Med njimi so tudi predmeti s Papue Nove Gvineje in kitajski novci, poroča avstrijska tiskovna agencija APA.

Za ponovno odprtje muzeja so pripravili razstavo s katalogom, ki predstavlja artefakte starih ameriških kultur iz muzejske zbirke. Etnografski muzej je leta 1926 ustanovil papež Pij XI. ob zaprtju svetovne misijonske razstave. Leta 1927 so ga inavgurirali v Lateranski palači, kjer je domoval do leta 1963. Leta 1973, v času pontifikata Pavla VI., pa so ga premestili na trenutno lokacijo - v kompleks Vatikanskih muzejev. Jedro zbirke, ki šteje okrog 40.000 del, je izbrala posebna komisija iz okrog 100.000 predmetov z vsega sveta, ki so jih papežu za omenjeno razstavo ponudili zasebniki, v misijonih ter v več kot 400 škofijah. Skozi leta se je muzejski fond širil z novimi pridobitvami in donacijami. Med zanimivejšimi predmeti muzejske zbirke so kitajska numizmatika, mavčni portreti ameriških Indijancev, ki jih je ustvaril nemški kipar Ferdinand Pettrich, ter prazgodovinski predmeti Britanske šole za arheologijo v Jeruzalemu. Zbirka trenutno šteje okrog 100.000 enot, piše na spletni strani muzeja.

Izjemen kulturni spomenik

Ob stoletnici prenova cerkvice Sv. Duha v Javorci

Letos mineva 100 let od izgradnje spominske cerkvice Svetega Duha v Javorci. Ob tem je Občina Tolmin poskrbela za njeno prenovu. V začetku aprila so se v cerkvi začela konservatorsko-restavratorska dela, a je vseeno odprta za obiskovalce. Obnovljena bo pričakala slovesnost ob stoletnici, ki jo pripravljajo 10. septembra. Cerkev je izjemen kulturni spomenik, zgrajen v času prve svetovne vojne v neposredni bližini soške fronte, so zapisali na spletni strani občine. Zgrajena je bila v spomin na avstro-ogrsko vojske, ki so padli na tem območju.

Februarja 1916 so avstro-ogrski vojaki 3. gorske brigade XV. korpusa začeli z zbiranjem prostovoljnih prispevkov za gradnjo. Cerkev je zasnoval dunajski slikar in scenograf Remigius Geyling (1878-1974), tedaj nadporočnik, organizacijo in vodenje gradnje pa je prevzel poročnik madžarskega rodu Geza Jablonszky. Zgradili so jo avstro-ogrski vojaki, mojstri različnih obrti; iz kamnja obzidje in spodnji del, iz macesnovega lesa pa zgornji del konstrukcije. Dela so se začela 1. marca 1916, 1. novembra istega leta pa so cerkev že predali namenu.

Nad vhodom se dviga zvonik s sončno uro, grbom monarhije in napisom PAX (mir). Zunanjščino krasi tudi grbi dvajseterice dežel, ki so sestavljale Avstro-Ogrsko. V notranjosti dominira bel secesijski oltar z mozaično podobo in lesenim tabernakljem z izrezljanimi Križanim, delo Antona Perathonerja.

Na hrastovih ploščah, ki simbolizirajo liste spominske knjige, je v cerkvi po sistemu vojaške hierarhije vžganih več kot 2500 imen na okoliških bolj ali manj padlih avstro-ogrskih vojakov, pokopanih na Ločah pri Tolminu. Spominska cerkev v Javorci je od leta 1999

razglašena za kulturni spomenik državnega pomena, leta 2007 pa je dobila tudi znak Evropske kulturne dediščine medvladne iniciative. Obenem je to tudi ena od postaj na zgodovinski poti Poti miru, ki povezuje spomenike in ostaline 1. svetovne vojne v Zgornjem Posočju.

Cerkev je bila nazadnje celovito obnovljena leta 2005 v okviru popotresnega programa. V drugi polovici lanskega leta so s strokovnimi delavci območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine v Novi Gorici ter Restavratorskega centra v Ljubljani ocenili obseg nujno potrebnih konservatorsko-restavratorskih posegov v notranjosti cerkve, v proračunu Občine Tolmin pa so za letos zagotovili sredstva za njihovo izvedbo.

Ob stoletnici izgradnje cerkve letos načrtujejo več dogodkov. Že to soboto pripravljajo pohod po Poti miru čez Mrzli vrh ter kolesarski potep iz Tolmina do Javorce, osrednje prireditve pa Občina Tolmin načrtuje 10. septembra. Njen namen bo poudariti duh ekumenizma, sprave in miru.

ŠTEVERJAN Likof 2016

Praznik za promocijo briških odličnosti

Fabjan Korsič, Lucija Tavčar in Jakob Leopoli

Prred nami je enogastronomski dogodek Likof 2016. Pod pokroviteljstvom dežele FJK, Pokrajine Gorica, Občine Števerjan in drugih ustanov bo potekal od 3. do 5. junija v Števerjanu. Na prireditvi, ki želi prispevati k promociji briške vasi, se bodo na vaškem trgu predstavili izredni gostje s področja kulinarike in vinarstva, organizatorji pa bodo postregli tudi z nekaterimi novostmi. Program dogodka so 26. maja predstavili v Irgovskem domu na Verdijevej korzi v Gorici. Predsednik Vinoteke Števerjanski grič Fabjan Korsič je uvodoma z zadovoljstvom naštel številne pokrovitelje, kar kaže na zaupanje v njihovo delo. Vse skupaj pa bi ne bilo uresničljivo brez vaščanov ter društev Sedej in Briški grič. Ponošno je tudi dodal, da so v zadnjih letih zabeležili rast števila obiskovalcev in ponudbe; prisotni bodo tudi enogastronomski novinarji, veseli so novih odnosov z novimi poslovnimi partnerji. Za promocijo teritorija si obetajo še druge korake. Števerjanska županja Franca Padovan je izrazila veselje,

ker se promovira občina. Ta je sicer majhna, "se borimo, ne vemo, kaj bo z nami... A dokler moremo, bomo zraven in vas bomo podpirali na celi črti, saj delate za nas"! Tudi velika prisotnost mladih je jamstvo za uspeh: "Izbrali ste pravo pot"! Podpredsednica goriške pokrajine Mara Černic je prirediteljem čestitala za dolgo, uspešno in kakovostno delovanje, katerega namen je omogočiti ljudem, da spoznajo Števerjan, naše griče in pridelke, saj gre za čudovito območje. Želani so dali poudarek zdravemu okolju v duhu t. i. eko-praznika. "Tako okolje moramo čuvati in ohranjati za prostor in kakovost tega, kar pridelujemo". Lucija Tavčar in Jakob Leopoli sta nato orisala vsebino letošnjega Likofa, ki bo potekal samo v večernih urah. Posvečen bo *friulanu*, to je vinu, ki mu v slovenskem prostoru pravijo *sauvignonasse* ali *jakot*. Po mnenju agronoma Giovannija Bigota je to vino še najboljše predstavlja naš teritorij. V petek, 3. junija, mu bo ob 17. uri posvečena okrogla miza - z degustacijami - v sodelovanju z vi-

demsko univerzo in deželno zbornico poklicnih agronomov. Po uspehu prejšnje izvedbe bodo tudi letos priredili t. i. večerje v vinogradu; z izvirno kulinarčno ponudbo se bodo predstavili domači in tuji šefi, jedi bodo spremljala vrhunska vina domačih vinarjev, članov Vinoteke Števerjanski grič. Na trgu bosta delovali vinoteka z izborom vin števerjanskih proizvajalcev in restavracija z domačimi gostinci. V petek bo na voljo tradicionalna vožnja z vespami ("Vespa Collio Tour"), delno po slovenskih Brdih, s postanki, tako da bodo udeleženci lahko uživali ob rujni kapljici in razgledu na gričevnato pokrajino. V nedeljo, 5. junija, bo srednjeveški grad Formentini prvič odprl svoje prostore Likofu. Obiskovalci bodo lahko večerjali v grajskem parku in odkrivali zgodbo grofice Aurore Formentini, grofice iz 17. stoletja, poročene na Madžarsko z grofom Batthyány, ki je povezana z usodo tokaja. Leta 1632 je namreč ponesla 300 sadik tokaja na Madžarsko, je povedal njen potomec Filippo Formentini. Na vaškem trgu bodo stojnice, kjer bodo med drugim ponujali tudi češnje in olje. Prisoten bo tudi otroški kotiček. V soboto bo zvečer tudi projekcija filma Cin Cin Cinema ob glasbeni spremljavi Andrejke Možina. Možen bo brezplačen prevoz iz Gorice do Števerjana: avtobus APT bo vozil po ustaljeni progri št. 9. Več informacij najdete na portalu www.vinoteka.org ali na www.noviglas.eu.

Ob koncu skavtskega leta Po sklepnem srečanju še film in nato tabori!

V soboto, 28. maja, smo se goriški skavti in skavtinja zbrali na Jazbinah, da bi skupaj sklenili skavtsko leto. Po glavnem zboru in uvodnem pozdravu goriškega načelnika smo se razdelili v štiri skupine in se med sabo pomerili v raznih spretnostih: reševali smo križanke, izdelovali origamije, s pomočjo obraznih mišic prenesli piškot s čela v usta, le z vonjanjem ugibali vsebino škatlic in z rilcem zbijali plastenke. Popoldne smo preživeli v tekmovalnem, a tudi sproščenem in razposajenem vzdušju. Srečanje smo končali z župnijsko mašo ob 18.45. Dekan Marijan Mar-

kežič je v nagovoru poudaril pomen evharistije, zahvalne daritve, ko se vsi zbiramo okoli oltarja, se Jezusu zahvalimo za doživetja, obenem pa ga lahko prejemo v svoja srca. Čeprav smo uradno končali te-

denske skavtske sestanke, nas poleti čaka še veliko skavtskih doživetij. V petek, 3. junija, prirejamo v sodelovanju z novogoriškimi skavti večer, posvečen spominu na p. Ivana Žužka. Vse člane in prijatelje vlijudno vabimo, da se nam pridružite ob 20. uri v dvorani Franca Močnika pri cerkvi sv. Ivana, kjer si bomo ogledali dokumentarni film, ki ga je posnel Rok Pisk, in prisluhnili pozdravom raznih gostov. Sredi julija bo v Lokavcu potekal tabor volčičev in voljkuljic, nato se bosta klan in noviciat v sklopu škofijske mladinske pastorele udeležila Svetovnega dneva mladih na Poljskem, prva dva tedna avgusta pa bo v okolici Idrije potekal tabor izvidnikov in vodnic.

Voditelji se vsem staršem zahvaljujemo za izkazano zaupanje, svojim članom in članicam pa želimo obilo skavtskih doživetij in nepozabnih trenutkov na poletnih taborih.

Simon Peter Leban

MOŠKI PEVSKI ZBOR MIRKO FILEJ GORICA

vabi na

JUBILEJNI KONCERT

OB 50-LETNICI DELOVANJA

Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici
nedelja, 5. junija 2016, ob 17. uri

V SODELovanJU z ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA

ŠTANDREŽ Srebrna maša: g. Slavko Rebec

"Izmolimo svete zakone, redovnike in duhovnike!"

Za praznik Sv. Rešnjega Telesa in Krvi, v četrtek, 26. maja, je bilo v Štandrežu posebno lepo slavlje. Večerno sv. mašo in nato procesijo po vasi je vodil g. Slavko Rebec, škofov vikar za pastoralo iz Kopra. V duhovnika je bil posvečen leta 1991, a zaradi vojne, ki je v tistih tednih divjala v matični domovini, ni mogel peti nove maše doma, in sicer 7. julija 1991. Po 25 letih se je torej - kot srebrnomašnik - vrnil v Štandrež, da bo tu obhajal prvih 25 let svojega mašniškega življenja.

V homiliji se je ob spominu na novo mašo zahvalil štandreškemu župniku Karlu Bolčini in ugotovil, da so "danes dosti bolj mirni dnevi". Skrivnost praznika Sv. Rešnjega Telesa in Krvi je ponazoril s prisodobno: metuljeva krila sama ne morejo leteti, pomembnejši je trup. Zakrament sv. evharistije je kot metulj. Bog nas vabi kot goste k svoji mizi: mi lahko omogočimo, da bo ta pojedina vidna tudi drugim. Dve krili sta gostoljubje in delitev dobrin, trup pa je Jezusova daritev pri zadnji večerji in na križu. Lomljenje kruha je znamenje velike skrivnosti, ki je skoraj neverjetna, a je resnična. Sv. evharistija je Jezusova daritev in naše sodelovanje. "Če samo hodimo k maši, obstaja nevarnost, da bo to metulj brez kril". Če pa maši dodamo krila, ko obhajamo gostoljubje in delimo dobrine, potem bo sv. evharistija pritegnila pozornost tudi drugih. "Krila brez trupa niso nič". Sv. evharistija zunaj cerkve živi naprej, dobi krila in postane vidna. Zato je srebrnomašnik pozval vernike: "Ponesimo Kri-

G. Karel Bolčina in srebrnomašnik g. Slavko Rebec

stusa iz cerkve! Naj postane vse naše življenje delitev dobrin in gostoljubje"! Sveti maši je sledila praznična telovska procesija s posvečeno hostijo v monštranci. Pot pred njo so otroci posipavali z listi vrtničnih cvetov. Sprevod, ki ga je spremljalo lepo petje cerkvenega zbora, se je vil po vasi in ustvil pred štirimi ljubeznivo urejenimi in okrašenimi oltarji. Župnik Karel in srebrnomašnik Slavko sta brala berila, molila in blagoslavljalala ulice, domove in prebivalce.

Kot se za srebrno mašo spodobi, je slavlje sledilo tudi praznovanje ob obloženih mizah. Na dvorišču štandreškega župnišča je g. Rebec v spomin nanjo poklonil vsem navzočim posebno priložnostno podobico. Povabil jih je, da bi skupno z njim molili, da bi mladi slišali Božji glas. "Izmolimo skupaj svete zakone, svete redovnike in svete duhovnike"! / DD

ŠTANDREŽ Nagrajevanje mladih ustvarjalcev

Končal se je Praznik špargljev

Foto DP

V nedeljo, 29. maja, se je v župnijskem parku v Štandrežu zaključil tradicionalni Praznik špargljev, ki se že več kot 40 let odvija zadnja dva tedna v mesecu maju. Program je bil bogat in za vse okuse, od kulturnih prireditev do družabnosti, od razstav do odličnih špargljev in drugih dobrot na žaru, ki so jih pripravili in postregli mladi člani Prosvetnega društva Štandrež. Zadnji dan je bilo na programu

tudi nagrajevanje slikarskega eks-tempora, ki so se ga prvo soboto praznika udeležili otroci iz vrtcev in učenci osnovnih šol. Tema je bila Šport. Mladi umetniki so se izkazali in vsak je prikazal svoj najljubši šport; nekateri kar več športnih disciplin. V skupini vrtcev je predstavil najlepšo risbo, po oceni komisije, Maj Makuc, ki obiskuje štandreški vrtec Pika Nogavička, na drugo mesto se je uvrstil Denis Makuc iz istega

vrtca, tretje mesto pa je zasedel Campo Dell'Orto Leonardo iz vrtca Ringaraja. Iz prvih in drugih razredov osnovnih šol je najlepši izdelek predstavil Campo Dell'Orto Ennio iz šole Oton Župančič, druga Nina Turel OŠ Fran Erjavec, na tretje mesto se je uvrstila Nika Zavadlav iz iste šole. Med učenci tretjih, četrth in petih razredov osnovnih šol se je najbolj izkazal Martin Zavadlav iz štandreške šole, na drugo mesto se je uvrstila Federica Venturoli iz šole Fran Erjavec, tretje mesto pa je zasedla Anna Milanese iz tretjega razreda šole Pecorini. Vsi so prejeli lepe pokale, ki so jih podarili goriška pokrajina, goriška občina in razne trgovine in podjetja iz Štandreža ter Zadržna banka Doberdob Sovodnje.

Veliko zanimanja je vzbudila tudi razstava umetniških unikatnih izdelkov iz stekla Ede Miklus, ki je trajala vse dni Praznika špargljev. Prireditelj, Prosvetno društvo Štandrež, je s potekom letošnjega praznovanja zelo zadovoljno, saj je vse dni sodelovalo veliko društvene mladine, katerim gre priznanje za požrtvovalno in dobro opravljeno delo.

DP

Zaključek bralne značke in srečanj z avtorji

Desa Muck očarala več kot tristo otrok

Ali otroci še radi berejo knjige? Če bi v torek, 24. maja 2016, vstopili v dvorano KCLB, bi takoj dobili odgovor na to vprašanje. Več kot 300 otrok,

no odgovoriti. Zadnje vprašanje se je glasilo, ali pišejo knjige samo pisatelji. Tedaj je stopila na oder vsestranska slovenska umetnica Desa Muck in v dvorani je

kih in se baše z deteljo, kot mu srce poželi... Desa Muck je sproščeno, neposredno in humorno spregovorila o tematiki smrti, tako da so se otroci med poslušanjem ja zasmeli, predvsem pa tudi zamislili. Za tem nas je popeljala v svoj domači svet in nam povedala, da so njene hčerke vedno imele ob sebi raznovrstne hišne ljubljence od psov, do mačk in papig... Tako je namreč nastala tudi njena zadnja zbirka knjig o ČUDEŽNI BOLHI MEGI.

Pisateljica Desa Muck je ob koncu potegnila rdečo nit svojega nastopa. Otroke je poučila, da "pisatelj mora neprestano brati, mora biti radoveden in... vrhunski lažnivec". Toda vse laži, ki so le plodovi bujne domišljije, je treba ustvarjalno uporabiti, na primer za sestavo novih zgodb. Biti Ostržek ni namreč najbolje, saj čas pokaže svoje. Navzoči so gostjo nagradili z dolgim in bučnim aplavzom ter s pisanjem, splomladanskim šopkom rož. Gostja nas še ni zapustila, saj je pomagala pri podelitvi paketov našim osnovnim šolam: OŠ Zor-

zut, OŠ Gradnik, OŠ Abram, OŠ Erjavce in OŠ Župančič. Po dva predstavnika vsake šole sta stopila na oder in prevzela paket s priznanji za bralno značko, s priznanji za super-bralce in s knjižnim darom za šolsko knjižnico.

Otroci so točno vedeli, da jih pričakuje še eno presenečenje, in sicer razglasitev izidov likovnega natečaja, ki ga je razpisal Odbor stavev na temo filma Mali princ, po tem ko je vsem osnovnošolcem v mesecu aprilu omogočil brezplačen ogled tega čudovitega animiranega filma v kinodvorani KINEMAX. Vsi so bili zelo radovedni in nestrpno so pričakovali, da izvedo, kdo so glavni dobitniki zelo privlačne nagrade. Predsednica odbora, gospa Metka Peterin, je namreč podelila 2 vstopnici za ogled poljubnega filma v Kinemaxu enemu učencu iz vsakega razreda vseh petih osnovnih šol. Vzdušje je bilo napeto, toda solidarno. Dobitnikom so sošolci čestitali in se z njim veselili, a malo so jim tudi zavidali.

Zaključna prireditve se je tako bližala h koncu. Sledile so še zahvale, in sicer častni gostji Desi Muck, ki nas je znala tako lepo razvedriti, višji pedagoški svetovalki za slovenske šole v Italiji Andreji Duhovnik Anton, generalni sekretarki Društva Bralne značke iz Slovenije Mancij Perko, Odboru staršev, vsem mentorjem in navsezadnje Kulturnemu centru Lojze Bratuž, ki nam je nudil dvorano.

Sabina Grahek

ki obiskujejo naše goriške osnovne šole, je zapolnilo vse sedeže v dvorani. Nestrpno so pričakovali

začetek zaključne prireditve bralne značke in srečanje z avtorji. Celotno leto so otroci z veseljem brali, iskali v knjigah nevsakdanje dogodivščine, nova spoznanja, soočanja z različnimi junaki in osebam. Nekateri so se tako vživeli v zgodbe, da so izgubili skoraj stik z vsakdanjostjo, nekateri pa so brali samo zato, ker sta jih učiteljica in mama nagovarjali, da morajo brati, ker si bodo tako obogatili svoj besedni zaklad, svojo razgledanost ter odprli vrata svojim domišljiji. Tako eni kot drugi pa so preživeli zares barvito, vedro, sproščeno, pristno dopoldne. V svet veselja jih je uvodno popeljala učiteljica Barbara Rustja. Povabila je vse petošolce na oder in skupaj z ostalimi otroki ter učiteljicami so zapeli himno Bralne značke, DEŽELA BRANJA. Preden je uč. Barbara predala besedo častni gostji, je malo preverila znanje naših otrok in jim postavila "zelo težka vprašanja". Malo so pobrskali po svojem spominu in znali pravil-

zadonel odgovor: "NE, zgodbe pišejo tudi PISATELJICE!" Vzgojiteljica, igralka, TV voditeljica, humoristka, predvsem pa pisateljica za otroke, mladostnike in odrasle, spoštovana Desa Muck, je v zelo kratkem času osvojila s svojim pristnim in sproščenim pripovedo-

vanjem vso navzočo publiko. Zares jo je bilo zabavno poslušati, ko nam je zatajila, da je bila kot otrok lažnivka, da je zares rada jedla... Otroci so pokali od smeha, ko jim je povedala zgodbo o hrenovkah. Kot otrok je seveda tudi sama obiskovala osnovno šolo. Nekega dne med kosilom, v menzi, se je zagledala v hrenovke, ki so jo milostljivo prosile, naj jih poje, ker so pač tako grde. Učiteljica je opazila, da je izginilo osem hrenovk in mala Desa ji je zatajila, da imajo na šoli HRENPIRJA. To bi bil neke vrste vampir, ki rad pohrusta hrenovke.

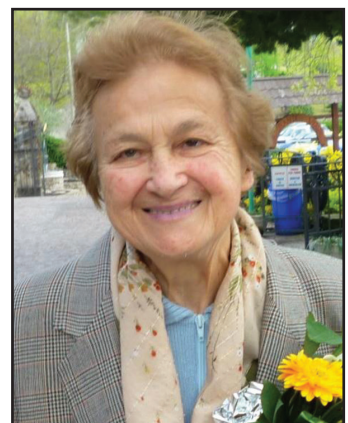
Do pisateljice je prišel glas, da naši otroci zelo radi berejo zgodbe iz zbirke ANICA. Zato je na kratko spregovorila o knjigi Anica in zajček in kako je hudo, ko izgubimo hišnega ljubljence. Kot otrok pa je dojemala vsako tolažbo s strani staršev nesmiselno in celo absurdno, saj je točno vedela, da je nemogoče, da je zajček na primer v zajčjih nebesih, da lepo skaklja po nebeških pašni-

V spomin V večnost je odšla učiteljica Dora Schiff

O slovenske goriške učiteljice Dore Schiff smo se poslovili v soboto, 28. maja, v cerkvi v Podturnu v Gorici, v cerkvi, ki je bila desetletja njena župnijska cerkev, saj je stanovala v neposredni bližini. Pogrebno mašo sta v slovenskem in italijanskem jeziku imela g. Karlo Bolčina in don Ruggiero Dipiazza. V polni cerkvi sta v svojih nagovorih duhovnika naglasila predvsem dobroto in plemenit značaj pokojne slovenske učiteljice.

Dora Schiff se je rodila v Vrtojbi pred 87 leti, 18. aprila 1929, v kmečki in narodno zavedni družini z devetimi otroki. Šolala se je v Gorici, leta 1947 je maturirala na slovenskem učiteljskišči. Najprej je poučevala na večernih šolah v Gabrjah, Doberdobu in na Palkišču, leta 1952 je odšla poučevati na Sardinijo, domov se je vrnila leta 1956, ko se je tudi poročila s Petrom Staculom, znanim slovenskim pritrkovalcem. Poučevala je na slovenskih šolah na Valerišči in v samem Števerjanu, v Pevmi in v Gorici, v pokoj je odšla leta 1984. Z možem Petrom sta imela dva otroka: Borisa, glasbenika in profesorja, ter Jožeta, zdravnika kirurga v goriški bolnišnici.

Gospa Dora je bila lepa, plemenita

oseba, tihe narave, a vztrajna in močna ženska, verna in narodno izjemno zavedna, tudi njej in njeni družini vojna vihra bratomorne druge svetovne vojne ni prizanesla, a ohranila je veder, zdrav pogled na svet. S svojim tihim delom v šoli je poleg znanja znala posredovati tudi občute pripadnosti slovenskemu narodu, kot je tudi svoja otroka in druge učila poštenja, jim bila sama najprej za zgled.

Gospa Dora je bila ena tistih naših slovenskih žena, učiteljic, mam, ki jih danes vse bolj pogrešamo in se njihove neprecenljive vloge za- vemo šele takrat, ko jih ni več. Sorodnikom naj gre naše iskreno sožalje!

MEŠANI PEVSKI ZBOR LOJZE BRATUŽ
- dirigent David Bandelj

vabi na
KONCERT

gost večera bo vokalna skupina **Ardeo**
petek, 3. junija 2016, ob 20.30
Grofova dvorana na Goriškem gradu

V SOORGANIZACIJI Z ZSKP IN S PRISPEVKOM FUNDACIJE CASSA DI RISPARMIO IZ GORICE

Obvestila

Jus Vrh v sodelovanju s KD Danica, PD Vrh Sv. Mihaela in Zadrugo Brajda organizira udarniško čistilno akcijo dveh parcel (ena je ob cesti v bližini Large, druga je rep ob vhodu v vas, ko se pride iz Šmartna). Zbrali se bomo v soboto, 4. junija 2016, ob 8. uri, pred sedežem KD Danica. Tu se bomo organizirali v dve ali več skupin. Pričakujemo vas številne, ker vemo, da vam je mar za našo vas. S seboj prinesite ustrezno orodje. V primeru, da ne bomo dokončali dela v soboto, 4. junija 2016, se bo udarniška akcija nadaljevala v soboto, 11. junija 2016. Zbirališče bo ponovno ob 8:00 pred sedežem KD Danica.

SCGV Emil Komel vljudno vabi na redni volilni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 6. junija 2016, ob 20.30 v drugem sklicanju v komorni dvorani KC Lojze Bratuž.

V Lokandi Devetak na Vrh Sv. Mihaela bo v torek, 7. junija, ob 20. uri predstavitev knjige IL QUARTO CAVALIERE - L' Apocalisse dell' Attacco dei Gas sul San Michele il 29 giugno 2016 Nicole Persegatija in Mitje Juren. Knjigo bo predstavil zgodovinar Marco Mantini. Vabljeni!

Občina Sovodnje ob Soči sporoča, da bo občinska knjižnica zaprta zaradi selitve v nov sedež na Prvomajski ulici št. 42 (Butkovičeva hiša) do petka 16. 9. 2016 (ukrep župana št. 3 z dne 31. 5. 2016).

ŠZ Soča iz Sovodenj vabi na mesec odprtih vrat. Brezplačna vadba minivolleya (letniki 2007-2010 ob torkih in petkih od 15. do 16.30, trener Rok Černe) in odbojke (letniki 2002-2006 ob ponedeljkih in sredah od 16.30 do 18.30, trenerka Paola Uršič). Info pri trenerjih ali na szsoca@yahoo.it

Priprava na malo maturo v Mladinskem domu v Gorici bo potekala od 6. do 10. junija od 15.00 do 18.30. Vpis in informacije v uradu MD, ul. Don Bosco 60, in na tel. 0481-280857 ali 366-6861441.

Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek Anton Gregorčič bosta poskrbela za obisk spominke svečanosti ob grobišču pod Krenom v Kočevskem rogu, ki bo v soboto, 4. junija, ob 11. uri. Avtobus bo peljal iz Gorice (ob 7.00) s postankom pri Fernetičih (ob 7.45) in bo parkiral blizu prizorišča. Poskrbljeno bo za kosilo. Informacije in prijave v uradu Kulturnega centra Lojze Bratuž ob ponedeljku do petka med 8.30 in 12.30, na telefonski številki 0039 - 0481 - 531445 ali po elektronski pošti info@centerbratuž.org. Podrobnosti in ceno bomo naknadno sporočili.

Združenje cerkvenih pevskih zborov vljudno vabi na koncert cerkvenih pesmi otroških, mladinskih in odraslih pevskih zborov, ki bo potekal v petek, 10. junija, ob 20.30 v župnijski cerkvi v Štandrežu.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča članom in prijateljem, da bo v petek, 10. junija, ob 19.30 v Tumovi dvorani v KB Centru v Gorici na korzu Verdi 51 predaval otorinolaringolog Alojz Zorn o problemih naglušnosti. **Mladinski dom** vabi otroke od 6. do 14. leta na "POLETNOSTI 2016": z igrami, izleti, videodelavnico, kopanjem, adrenalinskimi pustolovščinami. Informacije in vpisi: tel. 0481-280857 ali 366-6861441, 331-6936603, e-pošta

mladinskidom@libero.it
V Mladinskem domu poteka vpisovanje k pošolskemu pouku v šol. l. 2016/17. Informacije in vpisi do 31. maja; tel. 0481 280857 ali 366 6861441, 331 6936603, e-pošta: mladinskidom@libero.it, www.mladinskidom.it

V središču mesta dajamo v najem prenovljeno stanovanje, primerno tudi za pisarno. Info tel. 340 9248297.

Slovensko planinsko društvo prireja od 22. do 28. junija izlet v Apenine (skupina Velino-Sirente) in ogled arheoloških in nekaterih kulturnih spomenikov v srednji Italiji. Prevoz z avtobusom, namestitve v hotelih v dvoposteljnih sobah. Predhodne prijave: Vlado.

Prispevke za Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakazete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (Via Kugy 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 12402 003 570 036 225; SWIFT CIVIIT2C s pripisom: za SKLAD SILVANA KERSEVANA. Informacije na tajništvo SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

Potrebujem delo in bi z veseljem pomagala v gospodinjstvu ali pri skrbi za ostarelega ali bolnega človeka. Čakam vaš klic na 00386 41 936 652 - Darja.

40-letna mati nudi dnevno nego starejšim na domu. Ne 24 ur. Lahko tudi kuha in pospravlja stanovanje. 3-letne izkušnje. Tel. 00386 41 390 244.

Ostale male oglase bomo objavili prihodnjic.

Darovi

Za Novi glas: v spomin na Darka Cerkvnik daruje Teresa Cerkvnik 70,00 evrov.

Cestitke

Na 50. Zborovskem državnem tekmovanju v Vittorio Veneto je **Mladinski pevski zbor Emil Komel** iz Gorice prejel tretjo nagrado v kategoriji z avtorskim programom. Zboru in dirigentu Davidu Bandlju čestita Zveza slovenske katoliške prosvete.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 3.6.2016 do 9.6.2016)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan razen ob sobotah od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 3. junija (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.

Nedelja, 5. junija, ob 21. uri (vodi Ilaria Banchig): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, rezijanskem in zilijskem narečju.

Ponedeljek, 6. junija (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zborovski kotiček - Novice iz naših krajev - Obvestila in večerni vic.

Torek, 7. junija (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 8. junija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Najdaljše prečenje Krna - izbor melodij.

Četrtek, 9. junija (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila in večerni vic.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
IZSELJENSKO DRUŠTVO SLOVENIJA V SVETU

vabita na odprtje treh razstav
in na kulturni spored v veliki dvorani

OBRAZI DVEH DOMOVIN

TONE OBLAK "ZAPUSTIL SEM SLED SVOJIH KORENIN"
Predstavila bo Verena Koršič Zorn

UMIK ČEZ LJUBELJ, MAJ 1945
SKOZI OBJEKTIV Marjana Kocmurja
Predstavil bo Boštjan Kocmur

Življenje in delo izseljenskega duhovnika **JANEZA HLADNIKA**
Predstavil bo avtor Jože Leskovec

PESMI DVEH DOMOVIN
Basbariton Marko Fink in bariton Lucas Somoza Osterc
Tadej Horvat, klavirska spremljava

Nastop otroške in mladinske folklorne skupine
MLADIKA - Buenos Aires s slovenskimi in argentinskimi plesi

Kulturni center Lojze Bratuž
Petek, 3. junija 2016, ob 18. uri

Jubilejni koncert na gradu v Devinu

Fantov izpod Grmade tudi nevihta ne ustavi!

Prav zares pevcev zbora Fantje izpod Grmade nič ne more zaustaviti. To so ponovno dokazali z jubilejnim koncertom na gradu v Devinu, kjer so pod oboki in po grajskih hodnikih izvedli jubilejni koncert ob 50. obletnici delovanja zbora, potem ko jih je pravo neurje za-

Da so v Devinu za peto slovensko besedo tla plodna, so na koncertu izpričali mladi pevci otroškega zbora Ladjica, ki ga vodi Lucrezia Bogaro, medtem ko je Lucija Tavčar vodila nastop pevske skupine Mladinskega krožka Devina, prav za zlati jubilej Fantov izpod Grmade pa so se zbrale tudi

društvom, podjetjem, trgovinam in restavracijam ter še Občini Devin Nabrežina, Zadrugi kraški banki in Svetu slovenskih organizacij, ki so s svojim prispevkom omogočili ta praznik.

Današnji večer pa bi Fantje izpod Grmade radi posvetili tudi spominu dragega prijatelja, ustanov-

Foto JMP

podilo v zavetje. In z njimi vse nas, veliko, zelo veliko nas je prišlo v nedeljo zvečer v Devinu, da bi jim prisluhnili! Navihta je vse presenetila že takoj po prvih dveh pesmih in nagovoru predsednika zbora Igorja Antoniča, po uvodnih besedah Barbare Rustja, ki je večer povezovala, smo morali v močnem naluviski iskati zavetje, a slavje se je nadaljevalo pod oboki.

"Koncert, ki si ga bomo vsi zapomnili! Zares so naši pevci pravi fantje izpod Grmade, nič jih ne ustavi!" je bil večkrat slišani vzkliz številnih prisotnih, ki najlepše kaže navezanost vseh, ki smo prišli na koncert, na ta zbor, ki presega glasbene in kulturne okvire, saj Fantje izpod Grmade poleg koncertov in drugega kulturnega udejstvovanja pomenijo tudi vez med ljudmi, tisto plemenito vez, ki naredi poroko ali pogreb, družbeni dogodek slovesen, a obenem doma, kulturnen, a predvsem pa srčen.

Da je to res, govori lična knjižica, ki smo jo prejeli ob vhodu, kjer so nas v narodne noše odeta dekleta pozdravila. Knjižico sta z besedili opremila pevca Marko Tavčar in Aleš Breclj, ki jo je tudi uredil. V knjižici je objavljen tudi notni zapis pesmi z naslovom Kres zvestobe, ki jo je Fantom izpod Grmade ob 50. obletnici delovanja na besedilo Marka Tavčarja uglasbil Patrick Quaggiato, pevci so pesem med koncertom tudi zapeli.

Pod vodstvom Hermana Antoniča so med koncertom zapeli sklop pesmi, po katerih so poznani, pod vodstvom legende zbora, nekdanjega dirigenta Iva Kralja pa so skupaj z nekdanjimi pevci zaključili s pesmima Žabe in Pobratimija, obe sta Vodopivčevi, obe Fantje izpod Grmade pojejo od nekdanj.

pevke zbora Devina, ki so fantom v čast in vsem prisotnim v veselje zapele Maličevo Zdravljico. Zapele zbora je pozdravil župan Vladimir Kukanja, voščil jim je tudi predsednik SSO Walter Bandelj, čestitke pa so prinesli tudi Berta Vremec v imenu Združenja cerkvenih pevskih zborov iz Trsta, Marij Maver v imenu Slovenske prosvete, Edvin Forčić za Slovensko skupnost, Bogdan Kralj kot nekdanji pevec in danes ravnatelj Glasbene matice, Zdravko Klanjšček za zbor Mirko Filej iz Gorice, Klavdij Peric v imenu zbora Hrast iz Doberdoba, Rado Milič v imenu zbora Rdeča zvezda iz Saleža, lepo so se jim zahvalili in jim čestitali otroci zbora Ladjica, podelili so tudi Gallasove značke za najbolj zveste pevce.

To je bil pravi praznik petja in veselja, družjenja, ki se je nadaljevalo v prostorih sedeža devinskih pevskih zborov.

Nagovor predsednika Igorja Antoniča:

"Dragi prijatelji, spoštovani gostje in predstavniki oblasti! Zelo smo veseli, da ste se v tolikšnem številu odzvali našemu vabilu in prišli na devinski grad, da bi skupaj obeležili okroglo obletnico Zbora Fantje izpod Grmade. Zahvaljujem se ekselenci knezu Karlu Aleksandru von Thurn und Taxisu, ki nas je sprejel v to čudovito zgradbo, iz zidov katere diha stoletja. Rad bi se tudi zahvalil vsem posameznikom,

Foto JMP

negi člana našega zbora, ki je preminil v torek, 24. maja, in smo se od njega poslovili na pokopališču v Jamljah predčerašnjim, se pravi pretekli petek. To je bil odlični baritonist Leopold Antonič, ki je pel v našem zboru celih petinštirideset let, od začetkov leta 1966 do konca sezone 2010/2011. Prepričani smo, da bi bil Poldo, kot smo ga imenovali, nocoj z nami in bi se veselil tega praznika, zato naj tudi izpostavimo nekaj misli o tem, kaj mi pomeni ta jubilej Fantov izpod Grmade in zakaj se ga veselimo.

Najprej je to zame spomin na mojega nonota Franca, ki je bil med glavnimi pobudniki za nastanek našega zbora in tisti, ki je

Igor Antonič (foto damj@n)

vsem nam s svojim zgledom dokazoval, da si je potrebno vzeti čas za zbor in društveno delovanje ter vztrajno gojiti veselje do petja in potrpežljivo vztrajati, tudi ko stvari niso take, kot bi si jih želeli. France Antonič je bil tudi kot poklicni zidar delovodja, ko smo udarniško obnavljali stavbo, ki je postala naš sedež in naš dom. Ta dom je odprt tudi drugim organizacijam in društvom. Petdeset let ni malo in naj se tu javno zahvalim bivšemu dirigentu Ivu Kralju, ki je stal pred svojimi pevci celih petinštirideset let. V vsem tem obdobju smo Fantje izpod Grmade s svojim zborovskim delom kar precej zaznamovali zamejski prostor in čas, tudi tako, da smo vedno, če je bilo le mogoče, sprejeli vsako povabilo za nastop in nismo delali razlik med dogodki, na katere so nas vabili. Kajti smo peli in pojemo v cerkvah, na odskih deskah in pred spomeniki, obenem pa smo s prirejanjem koncertov, revij, predstavitev knjig, pred-

avanj in razstav vedno skušali poskrbeti za kar se da živahen glasbeno-kulturni utrip v Devinu in v ostalih vaseh pod Grmade. Včasih so na račun našega petja letele tudi upravičene kritične pripombe, a mirne duše lahko trdim, da smo vedno skušali za peti kar najboljše in da smo vedno poskušali dati dušo in srce pesmim, ki smo jih izvajali. Tako naj bo tudi danes. Vsem voščim čim boljše nadaljevanje, da bi vam izbrane pesmi za današnji nastop olepšale večer in vas s svojim sporočilom spremljale v jutrišnji dan.

Ponovno hvala za prijazno pozornost in zdaj naj se spet oglasi pesem!"

JUP

Po treh desetletjih tudi v slovenščini Roman Schindlerjev seznam

Roman Schindlerjev seznam, po katerem je nastal tudi film, več kot 30 let po izidu izvirnika Thomasa Keneallyja prihaja med slovenske bralce. Izšel je pri Celjski Mohorjevi družbi v prevodu Rudija Medena. Po njegovih besedah ni le pričevanje o zgodovini, ampak sleherniku postavlja vprašanje, kako bi ravnal v trenutku etične dileme.

Predstavitve prevoda v knjigarni na Nazorjevi sta uvedla odlomka iz istoimenskega filma, ki ga je 11 let po objavi romana režiral Steven Spielberg: prizor o tem, kako je Schindler rešil enega od Judov, in prizor z deklico v rdečem plaščku, ki se skriva pod posteljo. Prizor deklice, sicer resnične osebe, je bil po prevajalčevih besedah tisti odločilni moment, v katerem se je nemški podjetnik Oskar Schindler, član nacionalsocialistov, ki je med drugo svetovno vojno na Poljskem pred smrtjo v taboriščih rešil okrog 1200 Judov, odločil delovati proti režimu.

Avstralski pisatelj Keneally ga je v romanu, kot ga je zvrstno označil sam, opisal skozi vse življenje, od tega, kako je deloval na obe strani, do smrti. Pri tem je opisal tudi posamezne dogodke, ki so se takrat zgodili, denimo prvi protijudovski ukrepi, nastanek geta, koncentracijska taborišča, čiščenje taborišč. Več podarka v knjigi v primerjavi s filmom pa je po Medenovih besedah v tem, da je Schindler rešil Jude tako, da je na Moravskem blizu rodnega kraja ustanovil svoje koncentracijsko taborišče in jih vanj "spravil" do konca vojne.

Knjiga med drugim opisuje tudi njegov beg in kako se je do smrti prebijal s pomočjo t. i. Schindlerjevcev. V zasebnem življenju je bil

namreč, kot je povedal zgodovinar Renato Podbersič, vse prej kot vzoren človek: ljubil je ženske in alkohol, kot podjetnik včasih tudi sumljivega slovesa je bankrotiral. A zapomnili si ga bomo po tem, da je, kljub temu da je bil Nemec, Arijec, rešil 1200 Judov, zaradi česar ga je država Izrael imenovala za pravičnega med narodi, je poudaril Podbersič.

Čeprav je bil kontroverzna oseba, je za zmanjšanje obsega holokavsta kot posameznik storil največ. Vendar pa ga avtor pri opisovanju njegovih dejanj ne povzdiguje v svetnika, pač pa opominja tudi

na druge plati, da predstavi kar najbolj objektivno sliko, je povedal Meden.

Glavno sporočilo romana je po prevajalčevem mnenju v tem, da človeštvo ne more preživeti brez nesebičnosti in ljubezni do sočloveka, nesebičnost pa se včasih pojavi na zelo nenavadnem mestu. Poleg tega knjiga pri bralcu izzove vprašanje, kaj bi sam storil v trenutku etične dileme.

Kot je pojasnil Podbersič, je Schindlerjev seznam nekaj novega pri ukvarjanju s holokavstom, ker temelji na dejstvih. Keneally je snov za roman zbral pri 50 pričevalcih - rešencih iz sedmih držav, ki so preživeli prav po Schindlerjevi zaslugi. Sezname rešencev so se ohranili, avtor pa se je pri pisanju skliceval tudi na ustanovo Jad Vašem, ki neguje spomin na skoraj šest milijonov Judov, pobitih v holokavstu. Roman je torej historično dokumentiran, je poudaril Podbersič.

Spletna stran revije Galeb

Revija Galeb ni potrebno posebej predstavljati. Že več kot šestdeset let skrbi za ohranjanje slovenske besede med osnovnošolci na šolah s slovenskim učnim jezikom in si počasi utira pot tudi v matični domovini. Svojo pot je začel leta 1954 in se s časom razvijal, tako vsebinsko kot oblikovno in tako so se v uredništvu odločili, da naredijo korak naprej. Glede na to, da so današnji otroci pripadniki "digitalne" generacije in jim sodobna tehnologija ne dela preglavic, so Galeb preselili tudi na splet. Kmalu bo zaživela Galebova spletna stran, na kateri bo mogoče brezplačno listati in prebrati starejše letnike Galeba, na njej bodo v sliki in besedi predstavljeni naši avtorji ter prispevki otrok, ki jih uredništvu v velikem številu pošiljajo šole. Galebovo spletno strano so si zamislili kot stičišče, na katerem bodo objavljene vse novice, dogodki in projekti, ki zadevajo šole. Na ta način si bodo šole lahko izmenjavale informacije in, zakaj ne, tudi med seboj sodelovale. Grafično podobo spletne strani je pripravil Peter Ferluga iz oblikovalskega podjetja Pika, za tehnično plat pa je poskrbelo podjetje Entersistemi, urednica spletnih vsebin pa je Ivana Soban. Kako bo vse skupaj zgledalo, so pokazali v torek, 31. maja, v Tržaškem knjižnem središču TS360. Prvi pa so svoje mnenje in pripombe podali učenci 3. in 4. razreda COŠ Pinko Tomažič iz Trebča, ki so spremljali predstavitev. Spletna stran je nastala s podporo Dežele Furlanije-Juljske krajine.

Foto JMP

POGOVOR Igor Švab

“Cosolinijeva uprava je naredila ogromno!”

V občinskem svetu ste si nabrali veliko izkušenj, nam lahko poveste, kateri so po vašem mnenju najbolj vidni vaši osebni in uspehi Cosolinijeve občinske uprave?

Mislím, da je Cosolinijeva uprava v teh petih letih opravila veliko in pomembno delo, kljub težavnemu času hude gospodarske krize. Vedno si je prizadevala, da je kljub manjšim finančnim sredstvom nivo uslug, ki jih nudi občanom, ostal vedno na visoki kvaliteten ravni, kar tudi potrjuje podatek, da tržaška občina ostaja prva na vsedravnih ravni po investicijah v socialo. Tudi do naše narodne skupnosti je pokazala veliko pozornost, saj marsikateri predstavnik naše skupnosti zaseda odgovorna mesta. Pomembne rezultate sem gotovo dosegel na šolskem področju, ko se je občina odločila vključiti v seznam popravila šolskih stavb; z mojim popravkom so bila dodeljena sredstva za ureditev spominskega parka strelišča na Opčinah; dosegel sem izdajo dvojezičnih obrazcev za plačevanje davkov, in še marsikaj bi lahko naštel, saj sem bil vedno deležen s strani župana in odbora pa tudi kolegov svetnikov tako večine kot opozicije visokega ugleda.

Mladi se vedno bolj odmikajo od politike, zakaj je tako in kako jih vi nagovarjate, naj se udeležijo volitev?

Javno mnenje se vedno bolj oddaljuje od politike, do politike ima skoraj odklonilen odnos, in to se pozna tudi pri mladih, ki se raje prepoznavajo v tistih gibanjih, ki slonijo na demagoških načelih antipolitike. Ni jih lahko nagovarjati oziroma prepričati, da bi stopili v politiko in si s tem prevzemali odgovornosti. Moram pa priznati, da se nekaj mladih le odloča v to smer, kar je seveda po svoje tudi občudovanja vredno.

Zakaj moramo slovenski vo-

lilci v Trstu podpreti Cosolinija za župana?

Mislím, da stoji naše mesto pred pomembnim izzivom, saj se moramo odločiti, ali naj

Foto ddp

mesto gleda optimistično v prihodnost ali pa se bo zaprlo v klobčič in se bomo lahko še naprej le tožili in jokali, da so drugi krivi za težave. Pred nami stojijo veliki izzivi gospodarskega in ekonomskega razvoja, jih želimo izkoristiti ali pa ne, to je odvisno od opcije, ki bo zmogala na volitvah.

Slovenska prisotnost v Trstu se kaže tudi v politiki, je to razvidno dovolj?

Slovenska prisotnost je dobro zastopana v politiki in se tudi pozna, saj naša narodna skupnost postaja vedno bolj aktiven člen družbe.

Katero so vaše prioritete in zakaj naj volilci vas volijo na volitvah?

V vseh teh letih sem si vedno prizadeval in delal v korist naše narodne skupnosti in rezultati so vidni, saj mi to priznavajo tudi sam župan in odborniki. Svoje delo sem opravljal z velikim čutom resnosti in odgovornosti, nisem se spuščal v demagoške napade, ker se v taki politiki ne prepoznavam, vedno sem bil za odkrito in pošteno sodelovanje,

in to sem tudi dokazal.

Ob koncu še vaš pogled na združevanje občin, mar ni to grob pritisk na našo narodno manjšino, kako naprej?

Zavedati se moramo, kot sem že zgoraj omenil, težavnega stanja, v katerem se nahaja naša država; časi, ki so bili, se ne bodo nikoli povrnili in sredstev bo vedno manj; mislim, da so prav zato pomembne reforme in spremembe. Ker pa živimo v času, ko se želi te spremembe hitro uresničiti, se pač zgodi, da niso najboljše, teh ne bi smeli vsiliti. Uveljaviti se bo moralo sodelovanje med občinami, to je prav gotovo. Po zaslugi dobrega sodelovanja med tržaškim županom in župani okoliških občin je prišlo do priprave dobrega

statuta, ki daje dostojanstvo vsem občinam, gotovo pa je, da deželna reforma, kot je sedaj, ne daje najboljše zaščite naši narodnosti skupnosti. Nadejam si, da bo prišlo do sprememb, ki naj ne bi škodovale nikomur.

JUP

POGOVOR Maurizio Vidali

“Podpreti moramo Cosolinija!”

lilci v Trstu podpreti Cosolinija za župana?

Podpreti moramo Cosolinija, ker je v teh prvih petih letih dokazal odprtost do slovenske

razvidno dovolj?

Slovenska prisotnost v Trstu je razvidna tudi od dejavnosti vsakega posameznika, ki bi moral uveljaviti svoje pravice, npr. dvigniti obrazce v slovenščini. Na žalost mnogi te pravice ne uveljavljajo.

Katero so vaše prioritete in zakaj naj volilci vas volijo na volitvah?

Skrb za Slovence v Italiji. Kot prvi ukrep v slučaju izvolitve v tržaški občinski svet bi predlagal spremembo statuta občine Trst, da bi se lahko svetovalci slovenske narodnosti izražali v svojem, materinskem jeziku. Poleg tega sem vedno na razpolago občanom v mestu in na Krasu poslušam njihove mnenja in predloge in potem jih skušam reševati oz. realizirati.

Ob koncu še vaš pogled na združevanje občin, mar ni to grob pritisk na našo narodno manjšino,

kako naprej?

Po ukinitvi pokrajin bi bilo združevanje občinami, predvsem kjer živi slovenska manjšina, katastrofa za Slovence v Italiji, zato se moramo boriti, da naše občine ostanejo samostojne.

JUP

Na terasi občinske knjižnice E.Guglia v Miljah Predstavitev zemljevida o Miljskem polotoku

Predstavitev, ki je bila v četrtek, 26. maja, je priredila Občina Milje in so se je udeležila še ostala društva, ki so sodelovala pri pripravi zemljevida, ki ga je izrisal miljski kartograf Cesare Tarabocchia. Društvo Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga je skupaj z društvom Viaggiare Slow imelo glavno povezovalno vlogo na obeh straneh meje. Planinska društva CAI Societa' Alpina

delle Giulie, Obalno planinsko društvo Koper in Slovensko planinsko društvo Trst, ki urejajo krajevne pohodniške poti in steze, so poskrbeli, da bi bile le-te objavljene v novem zemljevidu, društvo Viaggiare Slow pa za kolesarske poti. Društvo Fameia Muesana pa je prispevalo, da bi bile poti iz same skrbi polijejo s parfumom, ki jih pravilno označeni iz vidika krajevne toponomastike, da bi bile zabeležene glavne zgodovinsko-umetniške

Foto Mirna Viola

točke.

Nov zemljevid je opremljen z vsemi slovenskimi in italijanskimi označenimi izletniškimi in kolesarskimi potmi, turističnimi in naravnimi točka-

mi ob meji: Traversata muggesana, pot C. A. I. 1, Graničarska pot - Ivan Jug, Vertikala SPDT, Slovenska planinska pot, Parenzana - Porečanka, Fvg2 Adria Bike itd.

Barbara Fužir

KRASNI KRAS (15)

Opazanja pupe iz celinske Slovenije, ki je v zamejstvo prispela po skrivnostnih poteh ljubezni

S krokodilčki v očeh

Čuki, tista glasbena skupina in ne one nočne ptice, ki se z izbuljenimi očmi ponoči ritmično oglašajo, strašijo malo včaske in se v ljudski pesmi ženijo s svojo, prepevajo o modni "pisti" in krokodilčkih v očeh, ki se ob tem porajajo v očeh gledalcev (po mnenju Čukov so ti predvsem moški, medtem ko so stopajoče po "pisti" predvsem dame). Da glasbeniki v svoji, že precej ponarodeli pesmi, izhajajo iz stereotipnega prepričanja, ki ukvarjanje z modo pripisuje predvsem ženskem spolu, jim ni za zameriti, saj jih o čem takem prepričuje tudi vsesplošna praksa v Sloveniji, ki predvideva ukvarjanje žene oz. matere z oblačilno kulturo celotne družine. Dana v centralni Sloveniji (ta moja mala empirična raziskava seveda ni popolnoma zanesljiva, izhaja pa iz dolgoletnega opazovanja mojih starejših sorodnic) najprej poskrbi zase, ob tem pa mora imeti vedno na skrbi tudi zunanji videz

otrok. In (včasih še bolj) moža.

Vrstnike mojega očeta si lahko takoj prepoznal po slogu njihove žene. Osebni okus za zunanjo podobo so odvrgli tam nekje v pozni puberteti ali najkasneje takrat, ko so se poročili. Odložitev odgovornosti za lasten videz se je najkasneje izkazala za drastično napako vsaj takrat, ko je njihova draga žena odšla v porodnišnico in so se morali obleči sami. Če so že našli, "kje vendar naša skriva moje nogavice in majice", so imeli nato s kombinacijami strašanskih problemov. Kar je postalo še posebej očitno, če so morali obleči še kakšnega svojega potomca, ki ga je žena ob odhodu v porodnišnico pustila doma, saj je imela trenutno dovolj skrbi s prihodom drugega. Mote tete so se vedno hahljale, kakšni "so vendar ti moški z otroki hodili okoli". Ob tem so galantno spregledale, da so bili med njihovo bolnišnično odsotnostjo moji strici prav tako blizu estetske katastrofe.

Moji vrstniki so sicer nekoliko bolj sa-

mostojni, kar se tiče oblačenja. Če moja mama za mojim očetom še vedno s kravato brezupno teče okoli hišnih voglov in ga želi prepričati, da res SO situacije, ko je kravata nujna, pa je tudi brat zadnje čase, v zlatih dvajsetih, kljub prostovoljno izbrani garderobi, pričel tožiti o tem, da ga kravata "duši".

Načeloma celinskega Slovenca takoj prepoznam po karirasti srjaci in kratke rokave, kavbojkah in obveznem, t. i. "windstoperju". Ni treba gledati na registracijo avtomobila, pa lahko določim geografsko poreklo oseba moškega spola, ki veselo nazdravlja v osmici. Nikakor ne želim trditi, da so vsi zamejski kraški gentlemani (kakor samega sebe večkrat neskromno rad poimenuje moj dragi) že od rojstva avtomatsko obdarjeni z nezmotljivim šarmom in okusom za stil. A vendar - nekaj, kar v notranjosti Slovenije velja za t. i. "italijanski stil", torej je razumljeno kot "zakaj vendar bi se tako uredil, saj grem vendar samo na večerjo", je tukaj precej bolj

norma. Gentlemane iz notranjosti Slovenije skrbi, da ne bi bili preveč urejeni (in niso, te njihove skrbi so res nepotrebne), tukaj pa je zadeva obratna - skrbi jih, da ne bi bili premalo. Zato se iz same skrbi polijejo s parfumom, poskrbijo za pravnšnje število odprtih gumbov na srjaci in krokodilčki v očeh lahko pričnejo rjoveti... Tukaj možka moda nikakor ni v domeni žensk. Mislím, da bi bila s priporočeno pošiljko poslana nazaj domov, če bi si drznila uravnavati modni slog svojega dragega. Za kar sem zaradi svoje kontinentalne slovenske vzgoje mislila, da je moja dolžnost... Navsezadnje pa sem odkrila - in morala razbiti svoj mit o tem, da so vsi moški barvno slepi - da tako on (dragi) kot številni njegovi prijatelji modi namenijo skoraj toliko pozornosti kot jaz - če ne več.

Rahlo se mi je povsila čeljust, pogled je postal zamegljen in prvič v življenju sem se pričela v ogledalu opazovati rahlo zaskrbljeno. Ali ga sploh dohajam

v izgledu... (pa greva samo v lekarno). V Sloveniji velika večina ljudi svoj stil opisuje kot "športno-elegantni". Z drugimi besedami - ne znamo ga definirati, zato se lahko zelo podobno oblečemo za zahovno diplomu, obisk pri tašči, poroko (ne lastno), nakupovanje in zdravniški pregled. Ko sem mami opisovala, kako sta se dragi in njegov prijatelj odpravila nakupovat poročno obleko, je moja mamo resnično zaskrbelo, kaj jaz vendarle počnem doma. Nič, pač, možka zadeva. "Kako, ni šla vsaj tašča poleg?" Ne, je doma. Moja roditeljica je zmajala z glavo (skleparam, ker je bilo na drugi strani telefona sumljivo tiho) in se spraševala, ali je morebiti sama zgrešila moža, državo porekla ali pa je kaj šlo korenito narobe pri moji vzgoji. "Gotovo bodo kaj zašuštrali!" se je poskušala potolažiti. Niso. Je pa res, da sedaj mene resnično skrbi, kje naj vendarle dobim dovolj šik in eleganten "gvant" v barvi kravate mojega dragega.

Dvojezični vodič

V hribe z otroki

V četrtek, 26. maja, so v knjigarni "Odos2" v Vidmu pred številno publiko predstavili dvojezični vodič *V hribe z otroki*, ki je izšel pri čedadski zadrugi "Most". Gre za opis enajndvajsetih družinskih pohodov v Kanalski dolini, Rezi-ji, Benečiji in Zgornjem Posočju.

je, kjer je navzoča slovenska narodna manjšina, nekatere poti so celo v sosednji Zgornji dolini Soče v Sloveniji. Kanalska dolina, Rezi-ja, Benečija (Terske in Nediške doline), vsi ti kraji nudijo poleg lepote svojega ozemlja in neokrnjene narave še izredno kulturno bogastvo. Iz tega je

spregleda, ves predan osvajanju vrha. Tudi veliki alpinisti, tisti, ki se podajo na najbolj nemogoče stene, so zaupno povedali, da so enostavne steze drugače ocenili, ko so ponovno štopili nanje s svojimi otroki. Če bomo torej upoštevali zahteve naših otrok in bomo skupaj uživali v bogastvu, ki ga ponuja ekosistem, bo naš pohod zanesljivo vsem v zadovolženje. Nič ni boljšega kot se veseliti z otrokom ob novih odkritjih in gledati stvari z njegove perspektive", beremo v uvodu.

Opisani pohodi so Rabeljsko jezero, Dom Zacchi nad Belo pečjo, Iz Žabnic do Belopeškega jezera (s kolesom), Planina Vrtinji Log, Dolina Zajzera, Dom Grego na sedlu Rudni vrh, Dom Pellarini na Velikem Naboj-su, Dom Nordio-Def-far/Sedlo Dolinice in Planina Priu v Kanalski dolini; Ta lipa pot na Solbici in Ta par Tigu v Rezi-ji; Jo-anac nad Čeniebolo, Medvedja vas/Villaggio degli orsi a Stupizza, Vrh Matajurja, Marsinska planina, Sveti Martin, Na Kolo-vrat s Solarij, Slap Kot (Podutana) in Na Staro goro preko Pikona v Benečiji; Slap Kozjak (Kobarid) in Tolminka korita v Posočju.

Pododniške mami-ce pozivajo: "Ljubitelji pohodništva ne odvrzite gozdarjev in nahrbtnika v klet, ko postanete starši, pač pa se opremite, da boste v hribe peljali tudi svoje otroke od najbolj rosnih let dalje. Svoje ekskurzije boste doživeli na nov način in boste z novimi očmi gledali na čudovite predstave, ki jih nudi narava, namreč z očmi svojih otrok, ki vas bodo pogosto opozorili in vam pokazali stvari, ki jih prej še opazili niste!"

U. D.

Po pozdravu predsednika zadruge Giuseppeja Qualizze, sta knjižico predstavila profes-stemljepisa na tržaški univerzi Igor Jelen in pediater Mario Canciani. Spregovorile so tudi avtorice Sara Baroselli, Erica Beltrame in Francesca Tosolini.

V torek, 14. junija, ob 17. uri bo v kinu "Visionario" v Vidmu druga predstavitev vodiča. V programu sta tudi predstavitvi na Matajurju in v Kanalski dolini. Številni starši nosijo svoje malčke, stare šele nekaj mesecev, po hribih in dolinah, gozdovih in travnikih s pomočjo posebnih nahrbtnikov in nosilk in potem to navado nadaljujejo, ko otroci zrastejo in lahko že hodijo sami. O tem priča tudi uspeh, ki ga ima stran na facebooku "Camminare coi bambini in Friuli e dintorni" (Hoditi z otroki v Furlaniji in soseščini), ki je nastala junija 2015 na pobudo treh pohodniških mamic na osnovi poti, ki so jih neposredno izkusile same. Med desetimi pohodov se mnogi odvijajo na delu Furlani-

vzniknila zami-sel o tej knjigi. "Izbrali smo dvajset lahkih pohodov, ki ne zahtevajo veliko truda, ki ni- so posebno nevarni in nudijo tudi možnost zabave. Kadar namreč gremo na pohod z otroki, moramo najprej pomisliti na njihovo prednostno zaposlitev, na igro! Malčki se na poti dolgo zadržujejo, še mar jim ni za cilj, pritegnjejo pa jih stvari, ki se jim postavijo pred oči: potok, ki žubori pod brvjo, drevesne korenine, cvetice, goba, velikansko mravljišče, lazar, ki se počasi vzpenja na skalo, veriverica, ki svi-gne med vejami, drobne gozdne jagode, maline in borovnice, ki jih je treba okusiti... Na te stvari odrasli pohodnik polaga zelo malo pozornosti ali pa jih sploh

Srečanje v Ukvah

Kulturno sodelovanje med Koroško in Primorsko

Kulturno sodelovanje med Koroško in Primorsko poteka preko Kanalske doline in ima že dolgoletno in bogato tradicijo. Za to sodelovanje skrbijo Krščanska kulturna zveza iz Celovca, Slo-

sedežu tega društva so se, 19. maja, srečali predstavniki omenjenih kulturnih ustanov in načrtovali delovanje za novo sezono. To se bo začelo od 16. do 26. oktobra, ko se bodo v raznih krajih Primorske od-

no razstavo, predstavitev publikacij, srečanje mladinskih zborov, srečanje glasbenih šol, predstavitev Koroške na Srečanjih pod lipami, srečanje odbornikov omenjenih kulturnih zvez in predstavitev *Njegovo obličje* Janka Krištofa, predsednika KKZ v letu usmiljenja. Udeležence srečanja je pozdravil predstavnik društva Planika Rudi Bartholot, ki je spregovoril o delovanju društva, ki zbira mlade pri glasbeni vzgoji, tečajih slovenščine, organizira Koroško in Primorsko poje na Trbižu, sodeluje z društvom Černet pri Prešernovi proslavi, skrbi za razne raziskave in publikacije. Izrazil je željo, da bi tudi v Kanalski dolini

organizirali kako predstavo za šolsko mladino in se zavzel za trojezični pouk v tamkajšnjih šolah.

DP

venska prosveta iz Trsta in Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice. V Kanalski dolini pa si prizadeva društvo Planika s sedežem v Ukvah. In prav na

vijali 34. Koroški kulturni dnevi na Primorskem. Predstavili so tudi okviren program, ki predvideva lutkovno predstavo, gledališko predstavo, likov-

Slovensko planinsko društvo Gorica

Izlet v nizu "Družnih sabotinskih poti"

Slovensko planinsko društvo Gorica (SPDG) je v sklopu Sabotinskih družnih poti organiziralo v nedeljo, 8. maja, vzpon na 1107 metrov visoko goro Krim, ki kraljuje nad Ljubljanskim barjem in ponuja obisko-

do Iške vasi, od koder so po približno polurni hoji ob reki Iški, mimo tipičnih domačij, prispeli do doma v Iškem Vintgarju. Od tod so nadaljevali pot po istoimenski soteski, ki predstavlja dragoceno dediščino tako z vidika

so se sprostil ob toplih sončnih žarkih, ob 'namakanju' bosih nog v razmeroma hladni vodi in lučanju kamnov v tolmune. Med potjo po soteski so si ogledali tudi spomenik žrtvam NOB, ki stoji prav ob gozdni stezi in ki je ude-

ležence izleta spomnil, da so se grozote druge svetovne vojne dogodile tudi na tistem področju današnje Slovenije ob Ljubljanskem barju.

V popoldanskem času so se Kekci in njihove družine še nekoliko sprehodili po desnem bregu reke Iške, ob povratku proti izhodiščni točki pa so si

ogledali še obnovljeno lesno žago-venecijanko, staro slovensko žago-samico iz sredine 19. stoletja ter majhno baročno cerkev sv. Jedrt v Iški.

Avtobusni izlet se je zaključil s prijetnim in veselim druženjem, udeležilo pa se ga je kar lepo število pohodnikov (približno sedemdeset) iz štirih planinskih društev, ki delujejo na goriškem območju. Pobudo je finančno podprla Fundacija Carigo iz Gorice, na podlagi projekta, ki ga je SPDG predložilo v lanskem letu.

naravnih zanimivosti kakor tudi zaradi tam odkritih številnih najdb iz različnih arheoloških obdobij. Po krajši hoji ob pomirjajočem žuborenju rečne vode in prijetni melodiji oglaševanja gozdnih ptic so pohodniki dospeli do zanimivega kraja, imenovanega Grabljice: to je naravna plaža ob reki Iški in priljubljeno naravno kopališče. Kraj zadržuje to posebno ime po skupini kolov, zabutih v strugo prav v obliki 'grabljic'. Tu so se izletniki ustavili za krajši počitek, otroci

Tudi skupina Kekcev in njihovih staršev se je udeležila tega prijetnega skupnega izleta in si ogledala zanimivosti Iškega Vintgarja. Z avtobusom so se pripeljali

Društvo goriških upokojencev

Zanimivo potovanje po Kvarnerskem zalivu

Člani Društva slovenskih upokojencev za Goriško so 27. maja odpotovali na pomladanski izlet z namenom, da si ogledajo zanimivosti in lepote otočja Kvarnerskega zaliva. Ob lepem vremenu jih je pot z avtobusom vodila mimo mesta Reke in Bakarskega zaliva proti drugemu največjemu hrvaškemu severnojadranskemu otoku Krku, ki je zaradi svoje raznolikosti eden najbolj privlačnih in je s celino od leta 1980 povezan preko

Krškega mosta. V mestu Krk so se vkrcali na ladjo, ki jih je popeljala na slikovito križarjenje. Med plovbo so obiskali nekatere otočke, ki so zaznamovali usodo mnogih ljudi. Plovba je potekala ob obali Krka mimo Stare Baške, Senjskih vrat, otoka Prvič in otoka Grgur do Golega otoka, ki je neporaščen ter neposeljen. Že med prvo svetovno vojno je bilo tukaj taborišče vojnih ujetnikov, po letu 1949 pa zloglasni jugoslovanski zapor političnih obsojencev. Sledil je zanimiv in tudi ganljiv ogled otoka v spremstvu

krajevne vodnika. Po postanku so plovbo nadaljevali in dospeli na mali ter idilični otok Grgur, kjer se radi ustavljajo poleti turistični morjeplovci. Na otoku je bilo žensko politično taborišče. V preostanku dneva so pluli tudi mimo otočka Galun, ki mu pravijo tudi Otok galeb, in se vrnili v luko mesta Krk. Vračanje proti domu je sledilo v poznih popoldanskih urah ob veselem razpoloženju in navdse občutenem zadovoljstvu.

(in)

Predsednik Borut Pahor bo morda ponovno kandidiral za nadaljevanje svoje funkcije

Predsednik vlade Miro Cerar svoje kritike žaljivo označil za male ljudi!

V Sloveniji je politika v mesecih maju in juniju pretežno usmerjena v razprave in obravnavo 25-letnice osamosvojitve države, pa v ustanavljanje oziroma dogovarjanje o zasnovah novih političnih strank. V javnosti pa se ohranjata razočaranje in obup zaradi razmer ustvarjenih z ravnani in odločitvami oblastnikov. Premier sicer zmotno zatrjuje, da je sedanja vladna koalicija zagotovila politično stabilnost in ponovni gospodarski vzpon Slovenije, toda bolj prav ima Berta Golob, ki je v uvodniku, objavljenem na prvi strani slovenskega katoliškega tednika Družina, opozorila, "da mnoge ljudi, zlasti pa mlade, že odnaša veter razbrzdanega

Božo Rustja

časa, povsod pa slišimo surove šale, povsod kdo ščuva in kdo laže. Tudi v mesecu maju je bilo v ušesa natresenih dovolj neslanosti. Tatvine in laži se bohotijo s polepšanimi izrazi; preden jih sedemkrat slišiš, jih tretjič že sprejmeš kot verodostojne, zato lažeš tudi sebi. Krešejo se mnenja, kaj je žalitev in kaj sovražni govor, in kdo naj razlaga našo zgodovino. Zelo glasno sodelujejo tudi taki, ki v obravnavanem obdobju sploh še niso bili rojeni".

Razmišljanja in ugotovitve Berte Golob je v Družini poglobil teolog in publicist Janez Juhant, ki nas v svojem komentarju poziva, "naj bomo ponosni na samostojno Slovenijo, pri čemer naj se osvobodimo preteklosti in damo Slo-

veniji novo upanje". Neposreden je tudi nekdanji politik v času Demosa, Marjan Podobnik. V pismu tedniku Demokracija je zapisal naslednje: "Poskuse diskreditiranja in kriminaliziranja

S tem pa niti najmanj ne želim opravičevati zločinov, ki so se zgodili v imenu boja proti komunizmu. Zločin je zločin, pa naj ga stori kdor koli in s kakršnim koli namenom. Obe strani sta iz vojnega časa z zločini obremenjeni". Ivan Oman je o svoji življenjski poti in ciljih objavil tudi novo knjigo in ji dal naslov Za naš dragi rod in dom. Sebe predstavlja kot borca za slovensko samobitnost, državnost in demokracijo.

Toda sedanja oblast z vladno koalicijo, ki upravlja Slovenijo, se na opozorila in kritike desno usmerjenih strank in večjih opozicijskih civilnodružbenih gibanj ne odziva in vztrajno ubira svoja pota. V novi številki revije Slovenska vojska, ki jo izdaja Ministrstvo za obrambo, ni niti enkrat omenjen general Tone Krkovič, čeprav je on najbolj zaslužen za obrambo pred napadom JLA na Slovenijo in za oblikovanje naše sedanje vojske. Pač pa je v reviji objavljeno veliko public in hvalisanja obrambne ministrice Andreje Katič o kakovostih vojske, kar pa njen poveljnik, predsednik države Borut Pahor, zanika. Je pa predsednik vlade Miro Cerar povzročil nov val kritik in protestov zato, ker je dejal, da so tisti, ki se ne strinjajo z odločitvijo predsednika državnega zbora, mali ljudje. Premier bo njegovo

odločitev podpiral tudi v primeru, da bi jo ustavno sodišče razveljavilo. Gre za odločitev predsednika parlamenta Milana Brgleza, ki je prepovedal več referendumov. Božo Rustja, duhovnik, časnikar in pisatelj, tudi odgovorni urednik revije Ognjišče, je o obnašanju in izjavah predsednika vlade zapisal, "da bi se morali nosilci oblasti zavedati, da ni vseeno, kaj govorijo. Njihove izjave imajo večjo težo, na kolikor višjem položaju so. V izjavi predsednika vlade o malih ljudeh je čutili vzvišenost, ki ni dobra za nobenega človeka, kaj šele za politika. Gre za princip: kdor se ne

Janez Juhant

strinja z mojim mišljenjem, je mali človek. Zagotovo pa lahko rečemo, da avtor take izjave ne spada med velike ljudi. Gre za miselnost, da tisto, kar meni, ni povšeči, kar ne spada v moj miselni okvir, je majhno ali drugorazredno. Jaz despot na oblasti pa odločam, kaj je majhno ali veliko in kaj je prvorazredno. Za takim mišljenjem vsak razgledan in razmišljajoč človek lahko vidi vzorec totalitarne miselnosti, kjer ima pravico samo eno mnenje, kjer ima pravico do obstoja samo ena stranka in kjer je o določenih temah prepovedano

govoriti. Odveč je zapisati, da taka miselnost pomeni smrt demokracije".

Predsedniku vlade Miru Cerarju in predsedniku državnega zbora ne more biti v čast tudi to, da ju je 7Dnevno, najbolj brani hrvaški politični tednik, označil, da sta skupaj z nekdanjim srbskim voditeljem Slobodanom Miloševićem "nosilca postjugoslovanske komunistične politike". Ta naj bi si prizadevala za nastanek nekakšne nove države, ki bi imela ime Jugoslovenija. Kljub temu da naj bi bile nove državnozbornske volitve šele leta 2018, v politiki čedalje bolj omenjajo in razpravljajo o ustanavljanju novih političnih strank. V njih bi se volilcem in vsej Sloveniji predstavili mnogi »novi obrazi«.

Odmeva preoblikovanje nekdanje koalicije Za otroke gre, v novo Gibanje za otroke in družine. Pod vodstvom Aleša Primca se bo aktivno vključilo v politiko in se po potrebi pred naslednjimi volitvami preoblikovalo v politično stranko. Gibanje za otroke in družine se zavzema za upoštevanje in spoštovanje tradicionalnih narodnih in drugih vrednot našega naroda, tako tudi krščanstva.

Postopno se izteka tudi mandat predsednika države, Boruta Pahorja. V nasprotju z nekdanjim zatrjevanjem, da bo po njem odšel iz politike, zdaj pravi, da bo mandat državnega poveljarja verjetno želel ponoviti. Slovenija bo novega predsednika države izvolila konec prihodnjega leta. Kot zanimivo poslatico duha in kulture poročam, da smo Slovenci dobili prvo celovito knjigo o zgodovini Kitajske. Napisal jo je Mitja Saje, univerzitetni profesor in eden od pionirjev slovenske sinologije. Velja za najboljšega poznavalca in strokovnjaka zgodovine Kitajske v Sloveniji. Knjigo je izdala založba Slovenska matica, ki izdaja tudi knjige in organizira razprave o drugih pomembnih temah, ki utegnejo zanimati našo javnost.

Marijan Drobež

Ljubljana

Narodna galerija bogatejša za stalno zbirko Mušičevih del

Narodni galeriji so 18. maja odprli stalno zbirko del Zorana Mušiča, ki zaobjema umetnikova dela različnih obdobij in tehnik. Galeriji jih je poklonila in posodila Mušičeva družina. Njegova dediščina je slovenska, italijanska, francoska, vsekakor pa pripada evropski kulturni dediščini, je ob tem poudaril predsednik republike Borut Pahor. Mušiču smo po predsednikovem mnenju lahko hvaležni ne le, ker je njegova umetnost del evropske dediščine, ampak tudi zato, ker je svoje osebne stiske izpričal skozi umetnost kot neke

Družina umetnikovega brata je galeriji poklonila 56 umetnin iz družinske zbirke, nadaljnjih 88 pa posodila za krajše ali daljše obdobje. Tem pa se je pridružilo še sedem Mušičevih del iz galerijske zbirke.

Stalna postavitev po besedah Jakijeve razgrinja umetnine mednarodno uveljavljenega umetnika in človeka več domovin iz različnih obdobij, v različnih likovnih tehnikah, predstavljene pa so večinoma tudi vse njegove serije, od Beneških vedut in konjičkov ter kraške zemlje do portretov in avtoportretov, kakor tudi dela iz njegovega najbolj presunljivega cikla Nismo poslednji. Trenutno je na ogled 62 del, najbolj občutljive umetnine pa bodo postopno menjali, tako da bo postavitev nenehno živa. Nacionalna zbirka likovne umetnosti doslej sicer še ni bila deležna tako obsežne donacije. Darilo je dragoceno, obče pomembno in zelo osebno, v simbolnem smislu pa je popotnica novemu začetku in

novemu stoletju Narodne galerije, je poudarila Jakijeva. Zamisel za poklon del

Konjički med igro (1949) bravna litografija, papir

vrste odpuščanje. Poleg tega je prijateljeval s takratnim francoskim predsednikom Francoisom Mitterrandom, pri katerem se je zavzel, da se je francoska država odločila za priznanje Slovenije, je izpostavil v otvoritvenem nagovoru. Mušičevo stalno zbirko so v Narodni galeriji odprli na dan, ko muzeji in galerije po svetu praznujejo svoj dan. Postavili so jo v dveh pritličnih dvoranah prenovljene palače in po besedah direktorice galerije Barbare Jaki nadgrajuje stalno zbirko, ki so jo javnosti predali januarja letos.

Mušičevih del Narodni galeriji in s tem slovenski javnosti je nastala predvsem v želji, da bi v teh materialističnih časih "prinesla med nas neko vzpodbudo, nekaj lepega in duhovnega", je povedala umetnikova nečakinja Vanda Mušič. Kot je dodala, se je zbirka ohranila tudi na račun osebnega odrekovanja v težkih časih, zdaj pa je pravi čas, da jih omogoči vsem na ogled. Odprtja razstave se je udeležil tudi poznavalec Mušičevih del Jean Clair, član Francoske akademije znanosti in umetnosti, ki bo o umetnikovem delu spregovoril v četrtek.

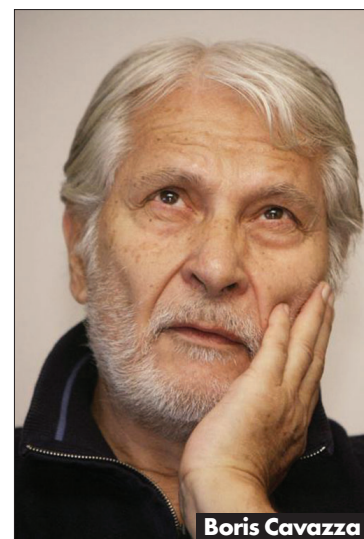
Koper / Nagrada tantadruj

Nagrade Borisu Cavazzi, Roku Matku in Gledališču Koper

V koprskem gledališču so nocoj podelili tantadruje, nagrade treh primorskih gledališč. Za igralsko stvaritev je bil nagrajen Rok Matek za vlogo Marije v predstavi Trio, za gledališki dosežek pa ustvarjalna ekipa iste predstave, nastale v produkciji Gledališča Koper. Za življenjsko delo je tantadruja dobil Boris Cavazza.

Gledališko-glasbena predstava Trio na besedilo Gašperja Tiča, v režiji Jake Ivanca in produkciji Gledališča Koper, ki je bila premierno uprizorjena lani, je redko viden primer uspešnega zlitja ustvarjalnih energij pri doseganju jasno zamišljenega uprizoritvenega cilja. V danem primeru je to komedija s songi, ki želi v prvi vrsti zabavati, vendar pri tem nikoli ne zapade v cenenost ali pretiranost, temveč svoj razvedrilni učinek gradi na temeljitem poznavanju žanrskih zakonitosti in njihovem upoštevanju pri odrski realizaciji. Hvaležno izhodišče za ta dosežek ponuja večše spisano besedilo Gašperja Tiča, ki v okretnih rimah stilizira prepoznavne življenjske situacije in karakterje, vselej z mislijo na njihovo sočno prelitje v igralske stvaritve; režija Jake Ivanca komične nastavke predloge premišljeno uglaši v skladno celoto, kjer lahko trojica nastopajočih - Uroš Smolej, Daniel Dan Malalan in Rok Matek - izkaže ves svoj razkošni komedijski (in tudi pevski) talent, je med drugim zapisala žirija. Dobitnik tantadruja za najboljšo vlogo

Matek je Marijo, dežurno žrtev draženja med sestrami Novak, ustvaril kot krščansko togo vzgojeno žensko v poznih 30. letih, ki jo "pregreha" sicer mika, a ji globoko vsajeni sram in zadržanost preprečujeta, da bi dokončno strla okove vzgoje. V komedijski podani zgodbi je ta figura prikazana s sočnim izražanjem lastnosti. Upodobitev plahe Korošice, ki

Boris Cavazza

v triu vzpostavi nasprotje s polsestrama, temperamentnima Primorkama, pa zajame še njene druge značajске poteze. Ti polno zaživijo v značilni obarvanosti Marijine narečne pripadnosti, igralsko nastudirane in govorno prepričljivo oblikovane, kar se navsezadnje zlije s samo prelevitvijo igralca v ženski lik, ki mu z značajsko natančno izdelano gestiko in mimiko občinstvo zlahka verjame, piše v utemeljitvi.

Žirija, ki so jo sestavljali Aleš Valič (predsednik) ter Gregor Butala in Ana Perne, je ocenjevala devet prijavljenih predstav iz treh primorskih gledališč - Gledališča Koper, Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta in SNG Nova Gorica, ki so nagraodo ustanovile. Tantadruja za življenjsko delo je izbrala žirija v sestavi Dušan Mlakar, Majda Suša in Marij Čuk. Cavazza je bil profesionalno močno povezan s primorskim gledališkim prostorom, čeprav ne konstantno. V koprskem gledališču se je tudi upokojil.

Še vedno odprto vprašanje

Je zgodba o Svobodnem tržaškem ozemlju še nedokončana?

Kot smo že pred časom poročali, je pred nekaj leti v Trstu nenadoma vzniknilo Gibanje svobodni Trst (Movimento Trieste Libera), ki na podlagi dokumenta, ki ga je na zahtevo Palestincev leta 2015 sprejel VS OZN, in ga objavil na spletni strani pod št. S/2015/809, dokazuje, da ima ozemlje nekdanje Cone A Svobodnega tržaškega ozemlja (STO) še vedno mednarodno pravni status teritorija pod skrbništvom OZN, ki je bilo zaupano v začasno civilno upravljanje italijanski vladi. To naj bi dokazovalo tudi dejstvo, da ima italijanska vlada v Trstu še vedno komisarja, ki je zadolžen za začasno upravljanje z navedenim ozemljem. Z mednarodnim priznanjem novoustanovljenih držav Slovenije in Hrvaške s strani OZN znotraj nekdanjih republiških meja, ki so vključevale tudi dele Cone B, pa naj bi slednja, po mnenju predstavnikov gibanja, mednarodno pravno ne bila več sestavni del STO. Osimski

sporazum zgolj kot dvostranski pravni akt med Italijo in Jugoslavijo pa ni mogel odpraviti veljavnosti določb mednarodne Mirovne pogodbe, s katero je bil ustanovljen STO, zaradi česar bi naj imela Cona A še vedno status ozemlja pod

Na tiskovni konferenci dne 5. 5. 2016 so zato predstavili svojo uradno zahtevo za razveljavitev predstojećih lokalnih volitev v občinah Trst in Milje, razpisanih na dan 5. junija 2016, z zavrnitvijo list vseh kandidatov ter z zahtevo po

uvedbi komisarske uprave in novim razpisom volitev po pravilih mednarodnega prava, veljavnih za ozemlja pod skrbništvom OZN. V ta namen je gibanje pripravilo dva obrazca, ki naj bi jih volivci podpisali. Enega o pravno utemeljeni vzdržnosti na volitvah, ki naj bi ga volivci predložili na volilnih sedežih, in enega z zahtevo po komisarski upravi, ki bi ga naj naslovili komisarju italijanske vlade, zadolženem za začasno upravljanje Cone A STO. Z volilno vzdržnostjo je gibanje začelo prakticirati že na predhodnih volitvah in je doseglo, da je bilo na volilnih sedežih predloženih nekaj tisoč tovrstnih izjav. V času pred novimi volitvami pa bo gibanje delilo obrazce izjav na svojem sedežu (Trst, Piazza della Borsa, 7), na predvolilnih shodih in preko posebne številke Trieste Libera News, ki bo v prodaji v kioskih.

Milan Gregorič

skrbništvom OZN. Zato predstavniki gibanja odrekajo Italiji pravico, da na navedenem ozemlju uveljavlja svojo zakonodajo, vključno z volilno, zahtevajo spoštovanje njegove avtonomije in njegovo upravljanje po pravilih mednarodnega prava, veljavna za ozemlja pod pokroviteljstvom OZN.

Snovanja 2016

Glasbeni mozaik Centra Komel

Bogata in raznolika ponudba koncertov iz spomladanskega ciklusa Snovanja 2016 se je tokrat osredotočila na najbolj perspektivne soliste Centra Komel in društva Arsatelier. V petek se ja na velikem odru Kulturnega centra Lojze Bratuž odvijal koncert z naslovom "Glasbeni mozaik", eden izmed zaključnih akademij in zelo pričakovan trenutek za prikaz dela in rezultatov letošnjega šolskega leta. Kot prva je stopila na oder Pavla Vezjak, 10-letna učenka violine in klavirja, ki se je tokrat odločila, da bo predstavila publiko Berkovičevu skladbo Variacije na Paganinijevu temo za klavir. Mlada perspektivna učenka iz razreda prof. Michele De Castro je pokazala že pravi temperament in tankočutno muzikalnost. Sledil je Nicola Fermanelli, učenec Arsatelierja v razredu prof. Riccarda Radiva, ki je zelo resno in spoštljivo zaigral Kabalevskijevu Toccato in Prokofijevu Koračnico op. 65 št. 10. Nato so v dvorani zasvene strune. Najprej je Veronica Vascotto iz razreda harfe prof. Tatiane Donis zaigrala dve skladbi Bacha in Woodsa, sledila ji je Makrina Quinzi, violinistka iz razreda prof. Jurija Križniča, ki je zelo natančno odigrala 1. stavek iz Koncerta v A duru ruskega skladatelja Komarovskija. Vedno iz razreda prof. Jurija Križniča se je predstavil trio v zasedbi Riccardo Conte in Simon Gerin, violini, ter Luca Bregant, violončelo, ki so ob spremljavi prof. Eve Dolinšek na klavirju, zaigrali dva stavka

iz Baleta III beneškega skladatelja Albinonija. Triju, ki je zelo navdušil publiko, je ponovno sledil klavir, za katerega je se-

del Luca Scisci, pravtako učenec prof. Riccarda Radiva, ki se pripravlja na državne izpite na Videmskem konservatoriju. Igral je dva preludija Chopina in Tarantello Prokofieva. Flautistka Ivana Gerin, učenka prof. Daniele Brussolo, je z občutkom zaigrala dva stavka Büserjeve Petite Suite op. 12 ob klavirski spremljavi prof. Eve Dolinšek. Po odličnem nastopu na glasbeni reviji "Di concerto" na tržaškem konservatoriju Tartini, 21. aprila, je tudi na zaključni akademiji centra Komel nastopil talentiran harmonikar Manuel Persoglia iz razreda prof. Mirka Ferlana. Manuel, ki je tudi letošnji dobitnik štipendije iz sklada Silvan Kerševan, je izvedel zah-

chela Sbucl z izvedbo Chopinove Fantasie-Impromptu op. 66. Michela bo v torek, 14. junija, delila s sošolcem iz razreda prof. Sijavuša Gadžijeva, Alessandrom Villalvo, celovečerni koncert

na gradu Dobrovo. Naslednji koncert Snovanj bo v sredo, 1. junija, ob 19. uri v Devinu na sedežu zborov, kjer bodo nastopili učenci iz tamkajšnje podružnice in pevci OPZ Ladjica z glasbeno pravljičo "Mišji koncert". Nato bo v torek, 7. junija, ob 20. uri koncert "Glasbeni dialogi". Nastopili bodo učenci in pevci Centra Komel v okviru sezone Glasba z vrtov sv. Franciška in v sodelovanju s Kulturnim domom Nova Gorica.

Katoliška knjigarna / Na kavi s knjigo

Milan Petek Levokov o romanu Ljudje na burji in nizu drugih knjig

V četrtek, 26. maja, je bilo v Katoliški knjigarni na Travniku na srečanju Na kavi s knjigo, za kavo redno poskrbi podjetje PrimoAroma iz Trsta, srečanje z novogoriškim pisateljem, pesnikom in esejistom Milanom Petkom, ki svojemu imenu dodaja tudi domači hišni naziv z rodne Štajerske Levokov, od koder se je pred desetletji priselil. Žal se je srečanja udeležilo zelo malo ljudi, ker je bil pogovor med Jurijem Paljkom in Milanom Petkom zanimiv, saj ga je Paljk nagovoril, naj pove, kako sam doživlja dejstvo, da je tudi sam na Goriškem prišlek, kot sta se tudi pogovarjala o pisateljevem doživljanju obeh Goric., sodelovanja in nesodelovanja ob državni meji na skupno življenje usojenih mest. Predvsem pa je bil to lep pogovor o romanu *Ljudje na burji*, ki smo ga našim bralcem pred časom že bili predstavili, saj je to knjiga o Gorici, Vipavski dolini, o naši, primorski preteklosti, o boju za preživetje, osebno in narodno, med fašizmom, med vojno in po njej, predvsem pa je to roman o naši preteklosti in sedanjosti, kajti Milan Petek Levokov je knjigo napisal zato, "da ne bi

pozabili vsega, kar so naši predniki morali pretrpeti za naš slovenski jezik", kot je to tudi lepa pripoved o starcu, ki na starost doživi omalovaževanje vseh ti-

Foto dpd

stih vrednot, za katere se je bil boril, čeprav gre za preprostega človeka, ki je vse življenje delal na cesti. Zgodba o tem, da stavec vidi tablo ob cesti, na kateri je pozdrav v vseh jezikih, le v slovenskem ga ni, je zgodba o vseh nas, Paljk pa je izpostavil tudi dejstvo, da je to tudi večplasten roman, v katerem Milan Petek Levokov mojstrsko opiše samoto ostarelih ljudi, ki se pripravljajo

na odhod v večnost in nikomur nečejo biti v nadlego. Milan Petek Levokov je sproščeno govoril tudi o svojem delu, po poklicu je namreč sod-

nik, o tem, da ga pisanje književnosti označuje in mu osmišlja vsakdanjik, vse več piše za otroke in mlade, pravzaprav piše vse zvrsti, pred kratkim pa je bil nagrajen v Srbiji za knjigo Maček Ferdo z nagrado Sunčani sat. Milan Petek Levokov je tudi dokaz, da je še vedno odprto vprašanje, če piše življenje boljše literaturo od pisateljeve domišljije.

ZUT

Galerija Ars na Travniku v Gorici

Predstavitve pesniške zbirke Prareka Toneta Rodeta

V ponedeljek, 23. maja, je bila v galeriji Ars na Travniku v večernih urah predstavitev knjige pesnika in direktorja tednika Družina Toneta Rodeta, ki nosi naslov Prareka in je izšla pri založbi Beletrina. Kot je povedala na predstavitvi Erika Jazbar, ki se je s Tonetom Rode pogovarjala, je šlo tudi za obeležje dvajsetletnice delovanja založbe Beletrina, ki je v teh letih postala druga najmočnejša založba v Sloveniji. Tone Rode se je z družino leta 2009 preselil iz rodne Argentine v Slovenijo, postal direktor verskega tednika Družina, pred enajstimi leti je izdal pesniško zbirko pri založbi Družina, Prareka pa je že njegove četrta zbirka, prej sta mu dve izšli v Argentini, kjer je bil za svoje delo tudi nagrajen. Aleš Berger je knjigi na pot napisal spremno besedo, je povedala Erika Jazbar, ki je tudi povedala, da je goriška predstavitev četrta, prej se je Tone Rode predstavil s knjigo dvakrat v Ljubljani, pred kratkim pa tudi v Argentini. Pričujoča pesniška zbirka je nastala v zrelih avtorjevih letih, kot je povedal avtor, ki je še dodal, da je v tem obdobju bral veliko Pridigarja, pri pisanju pesmi pa je iskal odgovore na temeljna vprašanja bivanja.

Sanja Vogrič, Ema Terpin, Simon Čavdek in Patrik Cingerli so prebirali Rodetovo poezijo, Erika Jazbar pa je pesnika spraševala o njegovem odnosu do doma, domovine, jezika, za katerega je avtor

v veri". Vera je, tako Tone Rode, vsekakor milost in zaželel si je: "Bog daj, da jo še kdo občuti!" V odnosu do drugega, do sočloveka išče tudi lasten obraz, jezik, beseda pa so zanj stvariteljskega po-

Foto dpd

dejal, da ga utemeljuje, sam pa vidi v odnosu do drugega temelj, na katerem gradi svoje življenje. Naslov Prareka zato, ker je to temeljna struga reke, ki je v vsakem izmed nas, je še povedal, saj: "bi sam želel povezati vse, kar človek je, v neko skupno celoto". Vera got ne omejuje, saj se Tone Rode kot katoličan čuti zaradi vere privilegirane, a je "kljub vsemu poln vprašanj, ki najdejo svoj odgovor

mena, zase je dejal, da je včasih razmišljal narodnostno, a danes vse bolj jezikovno, jezik mu je domovina in vrednota, temelj osebnosti. Na vprašanje, kje se je izgubila Evropa, je bil kratek: V iskanju užitka in v zapuščenju vrednost kristjanov in razsvetljenec. Moramo najti nov smisel, saj smo se znašli v praznini, je še povedal pesnik Tone Rode.

JUP